

Suomijos darbininkų vadai lanko Ameriką

New York. — Amerikos Darbo Federacijos (ALF) pakviesti atvyko iš Suomijos trijų didžiųjų profesinių sąjungų vadai: Aku Sumu, pirmininkas didžiausios suomių darbininkų unijos; Valdemar Libjevtram, atstovaujantis metalo pramonės darbininkus; Juho A. Kivisto, atstovas dirbančiųjų viešose tarnybose, ir Vihtori Rantaneu, vadovaujantis popierio pramonės darbininkams. Jie išbus Jungtinėse Valstybėse apie penkias savaites, susipažins su šio krašto darbo sąlygomis, darbininkų gyvenimu ir unijų veikla.

Kalbėdamas su žurnalistais Aku Sumu pareiškė, kad Suomijoje komunistai vis labiau praranda darbininkų pasitikėjimą. Labai daug komunistams pakenkė senesniai pakurstyti neteisėti streikai ir panaudotas tam žiaurios prievartos priemonės.

Pačios didžiausios darbo unijos vadovybėje iš 14 narių tik 6 yra komunistai. Naujuose rinkimuose jau ir to negautų. "O reikia pabrėžti", — pareiškė Aku Suma, "kad Suomijos padėtis yra ypatinga ir labai sunki". Suomija, kaip žinoma, yra šiaurėje prie pat Sovietų Rusijos. Per pra-

ėjusį karą iš jos buvo atimta žymi dalis teritorijos ir uždėta didelė kontribucija. Pirmoji rusų invazija būsimo karo metu būtų nukreipta į Suomiją. Vis dėlto darbininkai turi drąsos ir ištvermės priešintis komunistams.

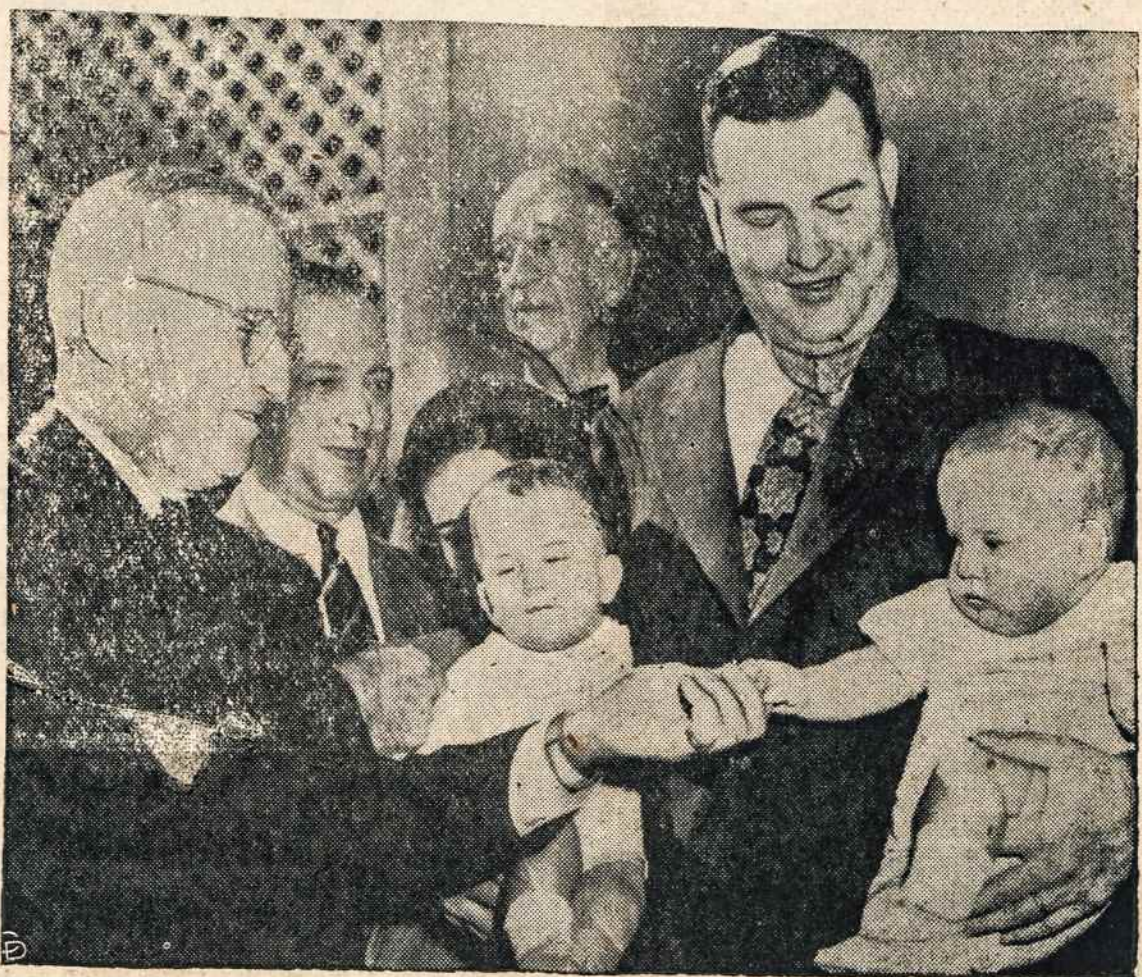
Susirgo ir Togliatti?

Roma, Italija. — Italijos komunistams visą laiką vadovavęs Palmiro Togliatti, o vieną kartą ir šautas, bet likęs gyvas, dabar nesveikuoja, kaip ir buvęs prancūzų komunistų vadovas Torezas. Abu jie "susirgo" Maskvos įsakymu, kad užleistų vietą naujiems žmonėms.

Italijos komunistams paskirtas vadovauti Pietro Secchia, kuris yra karvingesnis. Italijos vyriausybė tuojau sustiprino krašto apsaugos dalinius, o iš Sovietų Rusijos grįžę kariai ėmė organizuoti į antibolševikinį frontą.

Ims ir 18 metų

Chicago, Ill. — Gen. Lewis B. Hershey, tautos rinktinės tarnybos direktorius, kalbėdamas Northwestern universitete, pareiškė, kad gal tekti šaukti karo tarnybon 18 m. amžiaus jaunuolius ir vyresnius kaip 25 m. amžiaus.

Prezidentas Trumanas sveikina dvynukus — Peter and Paul Chambers. Jų tėvas pulk. Justice Chambers už narsumą buvo apdovanotas aukščiausiu medaliu (The Congressional Medal of Honor).

Kinija atmetė Jungtinių Tautų kaltinimą

Lake Success. — Jungtinių Tautų Saugumo Taryba, pasiremdama gen. McArthur'o parnešimu, buvo pasiuntusi komunistinei Kinijai kvietimą atsisti atstovus ir pasiteisinti dėl invazijos į šiaurinę Korėją. Kiek anksčiau - Tsetungo atstovus čia buvo nutarta kviesti aptarti Formozos klausimui. Šiomis dienomis gautas komunistinės Kinijos ministerio Chou Enlai atsakymas į abu tuos raštus.

Pirmuoju raštu pranešama, kad lapkričio 14 d. devynių narių delegacija išskrenda iš Peipingo į New Yorką. Jai vadovauti paskirtas Wu-Hsiu-Chuan (direktorius Sovietų ir rytų Europos reikalams) ir jo patarėjas Chiao - Kuanhua. Jiems pavesta paremti Kinijos liaudies vyriausybės skundą dėl JAV ginkluotos invazijos Formozoje.

Antru raštu atmetamas kvietimas pasiaiškinti dėl invazijos šiaurinėje Korėjoje. Rašte nurodoma, kad toks kvietimas negali būti priimtas, nes jis paremtas pranešimu "vadinamojo Jungtinių Tautų vado", kuris buvo paskirtas neteisėtai, nedalyvaujant Saugumo Tarybos posėdžiuose Sovietų Sąjungai ir Kinijos liau-

dies respublikai. Rašte kaltinama Jungtinės Amerikos Valstybės, ginklu užpuolusios Korėją.

Skaitydamas tuos raštus Peipingo komunistinis radijas dar piktas žodžiais išplūdo JAV. Ji grasanti kinų liaudies respublikos teritorijai ir saugumui. "Ginti Korėją nuo amerikiečių", aiškino radijas, "reiškia ginti pačią Kiniją". Toliau buvo nurodyta, kad kovose dalyvauja "kinų savanoriai", už kurių pečių stovi visa tauta. Vis dėlto pareikšta vilties, kad konfliktas galės būti taikiai likviduotas.

Tačiau Vašingtono ir Jungtinių Tautų sluoksniuose toks kinų plūdimasis ir nepagrįsti kaltinimai kelia didelio susirūpinimo. Yra aišku, kad kinų delegacija, remiama Sovietų, Jungtinių Tautų tribuną panaudos piktai propagandai prieš JAV. Kinai ir sovietai siekia įrodyti, kad su Korėjos konfliktu Jungtinės Tautos nieko bendro neturi. Kad tai esąs tikrai JAV agresinis žygis.

Sia puolamąja taktika sovietų vadovaujami kinai siekia dviejų dalykų. Viena, keldami didelį triukšmą ir grasindami karu, ne tik nori prideng-

ti savo kaltę, bet ir išsiderėti nuolaidų: prasiiveržti į Jungtines Tautas. Antra, jie nori paneigti Jungtinių Tautų griežtus sprendimus, kurie kinams labai nemalonūs.

Lake Success — Lapkričio 10 d. Jung. Valst. ir penki kiti kraštai prašė Saugumo Tarybą, kad įsakytų išvaryti Kinijos raudonųjų dalinius iš Korėjos ir tuo reikalu pasiūlė rezoliuciją. Malikas kalbėjo, kad Korėjoje taika gali būti pasiekta tik pašalinus iš Korėjos Jung. Tautų dalinius.

Patiektoji šešių valstybių, būtent, JAV., Prancūzijos, D. Britanijos, Kūbos, Ekvadoro ir Norvegijos rezoliucija buvo priimta 9 balsiais prieš 1 ir nutarta ją svarstyti Saugumo Taryboje. Galimas daiktas, kad prie tos rezoliucijos prisidės ir Indija, kurios atstovas tuo tarpu neturėjo iš savo vyriausybės instrukcijų, kaip balsuoti.

Rezoliucijoje reikalaujama, kad visos valstybės ir vyriausybės nustotų teikę pagalbą ar paskatinimą šiaurės Korėjos komunistams ir neleistų iš savo kraštų vykdyti su ginklu šiaurės komunistams pagalbą pavieniams asmenims ar jų grupėms ir kad tuojau jas atšauktų, jeigu kurių kraštų tokios ginkluotos grupės ar pavieniai asmenys komunistų pusėje Korėjoje kovoja. Taip pat rezoliucija reikalauja, kad Jung. Tautų policija žiūrėtų, kad Kinijos siena su Korėja nebūtų pažeista ir kad būtų pilnai apsaugoti teisėti Kinijos - Korėjos interesai sienos zonoje.

JAV kariuomenė atvyko į Bordeaux

Paryžius. — Šiomis dienomis į Bordeaux, vieną iš didžiųjų Prancūzijos uostų Atlanto pamaryje, išsikėlė pirmasis JAV karinis dalinys iš 400 vyrų. Viso jų bus čia atkelta apie 2000. Jų uždavinys priimti ir saugoti ginklų transportus, kurie per Bordeaux uostą siunčiami JAV karinėms pajėgoms Europoje.

Šios apsaugos priemonės imtasi dėl Bordeaux uoste komunistų kurstomų streikų ir grąsinimo, kad jie stengsis sulaukyti betkokias karines siuntas iš Amerikos. Dėlto JAV susitarė su Prancūzija čia įsteigti amerikiečių karinę įgulą. Jos vadu paskirtas gen. Masan J. Young.

Ligi šiol karinės siuntos iš JAV į Vak. Vokietiją daugiausia ėjo per Bremeno uostą. Kadangi jis arti sovietinės Vokietijos, tai karo atveju gali būti greitai atkirstas. Tą

pramantan Bordeaux uostas jau iš anksto parinktas antrąja karinių siuntų baze.

Maurice Thorez išvežtas į Sovietų Rusiją

Paryžius. — Lapkričio 11 d. specialiu sovietų lėktuvu buvęs Prancūzų komunistų vadovas Maurice Thorez iš Paryžiaus išvežtas gydytis į Sovietų Sąjungą. Jį nulydėjo atvykę rusas gydytojas Dovidenkov.

Tai rodo, kam Thorez iki šiol tarnavo ir kas yra jo tikrieji globėjai, pas kuriuos pereito karo metu jis dezertyro iš prancūzų kariuomenės.

Maurice Thorez yra paraližuotas, bet kalbėti dar gali. Jo susirgimą gaubia neaiškios aplinkybės. Dar neaiškesnis laukia jo gydymas Sovietijoje, kur buvo "nugydytas" bulgarų komunistas Dimitrovas.

RESPUBLIKONAI JAU GALVOJA APIE PREZIDENTO RINKIMUS

Vašingtonas. — Padrąsinti kaikiurių laimėjimų per praėjusius rinkimus, respublikonai įgavo vilties, kad būsime prezidento rinkimus jie laimės ir grįš į Baltuosius Rūmus po 17 metų pertraukos.

Stipriausiu kandidatu į būsime prezidentus minimas senatorius Robertas A. Taftas, gavęs seniai daugiausia balsų per visus savo rinkimus. Jis net tris kartus norėjo būti nominuotas kandidatu į prezidentus, bet partija jį vis atmesdavo, kaip nepatrauklią asmenybę. Dabar jis savo poziciją sustiprino ir jei gen. Eisenhowerio nebus galima statyti kandidatu,

tai Taftas tikriausia užims pirmą vietą. New Yorko perrinktas gub. Thomas E. Dewey, du kartu prakišęs, galimas daiktas, tretį kartą nebus statomas. Be jo ir Tafto, dar minimi kandidatais Kalifornijos gub. Earl Warren, senatorius James H. Duff iš Pensilvanijos ir Harold E. Stassen, rašęs Stalinui laišką, bet ligi šiol negavęs jokio atsakymo. Vargu ar jis ką gero gautų ir per rinkimus.

Šimto metų sukaktis

Vašingtonas. — Šiomet lapkričio mėn. 17 d. sueina lygiai šimtas metų, kai JAV Kongresas pirmą kartą susirinko posėdžiui Vašingtone.

STENGIASI SULAIKYTI BĖGANČIUS Į VAKARUS

Berlynas. — Lapkričio 10 d. sunkiai ginkluoti rusų daliniai ir rytų Vokietijos komunistinė policija tvirtai lanku apjuosė Berlyną, kad sustabdytų nuolat bėgančius į vakarų Vokietiją. Kareiviai ir policininkai, ginkluoti automatais ir pistoletais, pasirodė gatvėse ir keliuose vedančiuose į vakarinį Berlyną. Visi didesni susisiekimo keliai į vakarus buvo užbarika-

duoti kartimis, spygliuotomis vielomis, griuvėsių laužu ir k. Sargybos priverė visus sunkvežimius, važiuojančius iš toliau, aplenkti vakarinį Berlyną. Net okupaciniai rusų daliniai iš savo vyriausiosios būstinės Potsdame buvo priversti važiuoti aplinkiniu keliu. Sargybos stabdė tik rusų zonos judėjimą. Vakarienių sąjungininkų susisiekimo netrukde.

SUGLAUSTOS ŽINIOS

▲ Prezidentas Trumanas turi teisę mokėti mažesnius mokesčius nuo 1949 m. kai jam suėjo 65 metai. Prezidentas metams gauna 150,000 dol. algos, iš kurios 40,000 atskaitoma mokesčiams.

▲ Laivyno sekretorius Francis P. Mathews lėktuvu išskrido pasimatyti su gen. MacArthur'u. Grįš per Aleutų salas ir Aliaską.

▲ Teisingumo departamentas deportavo du aktyvius komunistų veikėjus: Betričę Johanson, kilusią iš Lenkijos, ir Andrių Overgaard, atvykusį iš Danijos. Jie išplaukė garsiuoju komunistų laivu "Stefan Batory".

▲ Italijos užsienio reikalų ministeris Carlo Sforza pasisakė už vokiečių atskirus dalinius jungtinėje Europos kariuomenėje.

▲ Sovietai buvo pasiūlę Jungtinėms Tautoms uždrausti Graikijoje taikyti mirties bausmę komunistams sukilėliams. Rezoliucija buvo atmeta.

▲ Švenčiant revoliucijos sukaktį Maskvos spaudoje vėl pirmose vietose pasirodė Molotovo paveikslai. Jo konkurentas į Stalino vietą Malenkovas nei viename paveiksle neparodytas.

▲ Jugoslavija su Albanija nutraukė tiesioginius diplomatinis ryšius. Jie bus palaikomi tik per kitas valstybes. Albanija yra Sovietų Sąjungos satelitas ir karinė bazė prie Viduržemių jūros.

▲ Pagal Saugumo įstatymą visi svetimšaliai, kurie turėjo ar tebeturi ryšius su totalitarinėmis partijomis užsieny, bus išstremti iš Jung. Valstybių. Teisingumo departamentas pirmiausia praves tardymą svetimšalių studentų, atvykusių laikinai į JAV.

▲ Ales Bebler, Jugoslavijos atstovas Jungtinėms Tautoms, lapkričio mėn. pirmininkauja Saugumo Tarybai. Perimdamas tas pareigas jis pareiškė, kad Italija turinti būti tuojau priimta į narius.

JAV KALTINA RUSIJĄ

Vašingtonas. — JAV apkaltino Rusiją, kad ji laužo keturių didžiųjų susitarimą dėl Austrijos, įvesdama nekonstitucinę pašto cenzūrą. Prie šio kaltinimo prisidėjo dar D. Britanija ir Prancūzija. Įteiktose notose griež-

tai protestuojama, kad yra sulaužytas 1946 m. birželio 28 d. susitarimas nesikišti į Austrijos vidaus reikalus. Valst. departamento spaudos patarėjas Lincoln White sako, kad Rusija tuo veiksmu graso Austrijos nepriklausomybei.

Kazys Verzikas

Sovietai atliko puikų darbą

Cicero, Illinois. — Istorijoje nuolat ir nuolat pasikartoja, va, šitoks dalykas. Vis atsiranda koks nors vadas ar karžygis, kurs pasišauna užkariauti visą Europą su aiškia viltimi nugalėti visą pasaulį. Pami- nėsiu tik pačius naujausius tokius fantastus: Napoleonas, Wilhelmas II, Hitleris, Stalinas. Visi jie vi- suomet skelbia, kad jie tai daro Europos ir visų tau- tų labui. Ir žinome, kad iš pradžių jiems sekasi, su- randa sau, geruolu ar prievarta, pritarėjų ir padė- jėjų.

Tačiau jiems sekasi tol, kol susidaro prieš tokius užkariautojus kitų tautų sąjunga, kariška koalicija ir bendras pasipriešinimas. Todėl tie užkariautojai deda didžiausias pastangas tokių koalicijų neprisi- leisti ir jau esančias koalicijas visokiais vilgingais būdais ardyti. Čia nieko naujo nėra. Senas metodas. Sovietai tą metodą vartojo, bet išėjo priešingai.

Sovietai turėjo labai geras sąlygas tam skaldi- mui vykdyti. Jiems buvo duota labai galinga pozici- ja — nuolatinis narys Saugumo Taryboje su veto teise. Vadinas, be Sovietų nei žingsnio. Užtat jie tu- rėjo progą kam tik norėjo grasinti, kam norėjo patai- kauti, o kitiems keršyti — neprimti į Jungtinių Tau- tų Organizacijos narius — pastatyti savo veto. Ar gi ne ironija, kad Sovietai gali kitas tautas kaltinti ne- demokratiškumu ar kuo kitu. Bet taip buvo.

O kiek Sovietai rėkė, koliojosi, su purvais maišė visas pasaulio demokratines valstybes. O kur jie tą savo darbą atliko? Ne kur nors Maskvoje, ne Afri- kos džiunglėse bet pačioje Amerikoje, iš Jungtinių Tautų Organizacijos tribūnos, milžiniškam skaičiui atstovų, įvairiausių žurnalistų, politikų ir diplomatų ausims. Jų kalbos buvo transliuojamos per radiją, o Malikas buvo nuolat rodomas per televiziją, kaip kokia garsiausia kino žvaigždė. Visa Amerikos spauda jiems veltui tarnavo. Spausdino kiekvieną jų men- kiausį žodelį, bjauriausį nusikolijimą, kiekvieno, net garbingiausio Amerikos asmens dergimą. Dėjo jų fotografijas, stovinių, sėdinių, linksmų, pikty, kumščiais trankančių. Rodos, ko daugiau be reikia. Kur jie ras geresnę progą pasakyti savo "teisybę" ir pasaulį įtikinti, kokie jie teisingi ir geri. Daug kas ne tik stebėjosi iš to, kas čia darėsi, bet stačiai nu- gąstavo, kas iš to bus. Ir kas atsitiko?

Atsitiko tai, ko Sovietai niekada nelaukė, dėl ko jie stačiai apstulbo. Tuo savo elgesiu jie suorganiza- vo karišką koaliciją prieš save. Lemiantieji nutari- mai pračina prieš Sovietų norą. Faktiniai, jau panai- kintas Sovietų veto. Nariai išpareigojo stoti į karą prieš agresorių, praktiškai, prieš Sovietus. Vadinas, koalicija gatava ir, svarbiausia, ją suorganizavo pa- tys Sovietai. Tik dabar Sovietam pasidarė visiškai aišku, kad jų kalbos, jų grasinimai gali įtikinti tik jų vergus, atstačius revolverį į jų kaktas. Nenoroms Sovietai padarė labai gerą darbą. Dabar ir jiems ir kitiems jau aišku. O tokiais atvejais reikia visada laukti ko nors netikėto.

ŠVEDIJOS NAUJI GINKLAI

Stockholm. — Švedų laikraščiai yra plačiai apa- rašę ir idėję iliustracijas naujo sprausminio lėktu- vo, kuris panašus į "skraidančią statinę". Iš galo yra skylė, pro kurią, gali būti laidomos sprogs- tamos raketos. Lėktuvas gali skristi, 650 mylių į valandą. Švedijos vyriausybė tuojau užsakė gaminti juos didelėmis seri- jomis. Pirmasis modelis buvo visuomenei viešai pademonstruotas. Iš viso ko galima buvo suprasti, kad vyriausybė sąmonin- gai tai darė, norėdama parodyti, jog karui su so- vietais gerai ruošiamasi. Viešai ji nedemonstro- vo dar kito ginklo: nau- jausių patrankų, kurios šauda pagal radaro nuro-

dymus ir labai taikliai. Gali numušti kiekvieną lėktuvą, kuris patenka į jų ugnį. Tos patrankos buvo pademonstruotos tik parlamento nariams, tačiau komunistų atsto- vai buvo palikti už durų. Tai antra demonstracija, kam tie ginklai yra rei- kalingi.

Kūdikis užėmė sostą

New Delhi, Indija — Nepolio karaliaus Tribhu- vana Bir Kikram rūmuo- se įvyko revoliucija. Ka- ralius buvo priverstas bėgti į Indiją. Sostą užė- mą 3 metų amžiaus jo anūkas. Nepalis yra gre- ta Tibeto. Tai pirmas slenkstis į Indiją.

Ar siųs JAV ambasadorių į Ispaniją?

Paryžius. — Paryžiuje pasklido gandai, kad JAV rengiasi greitu laiku at- naujinti diplomatinį su- santykius su Ispanija ir pasiųsti į Madridą amba- sadorių. JAV ambasada Paryžiuje tų gandy nega- lėjo nei patvirtinti nei paneigti.

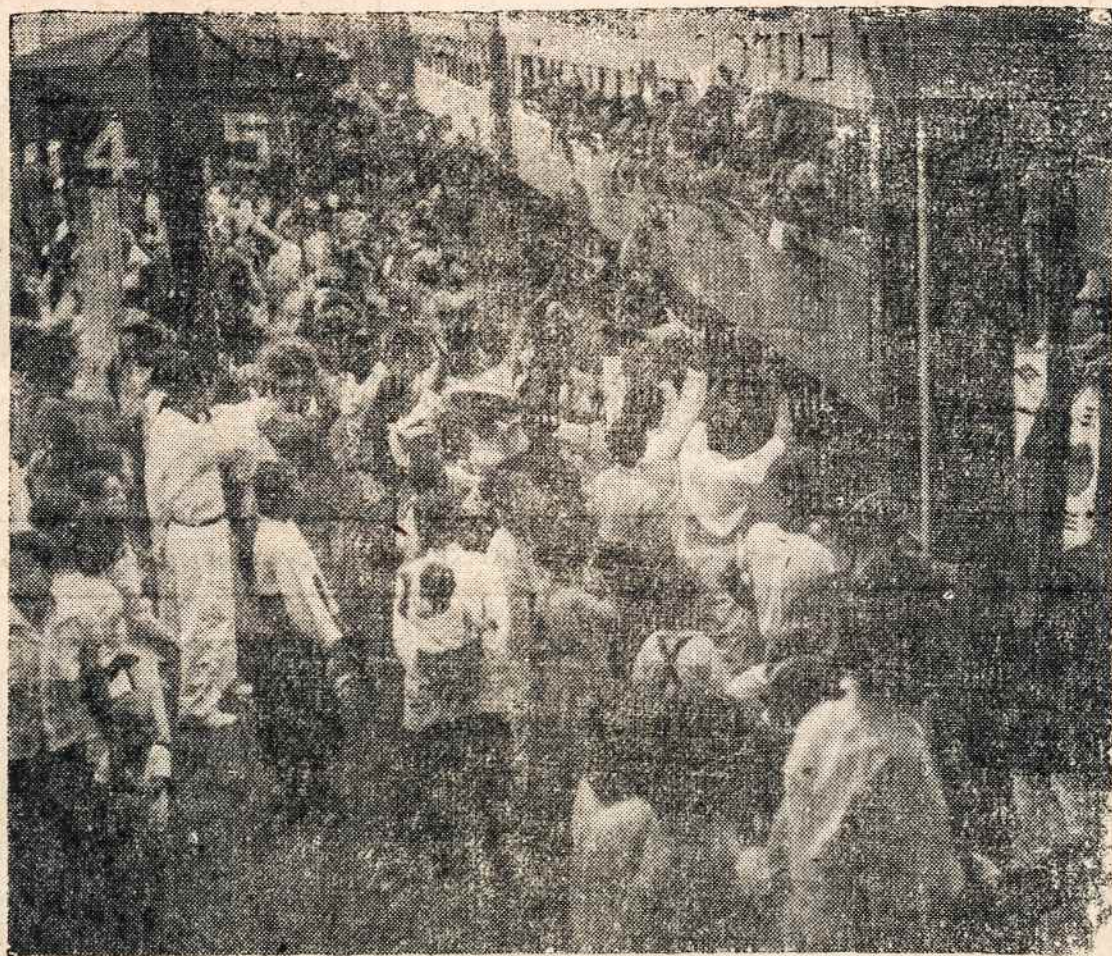
Vašingtone tuo tarpu kalbama, kad Kongresas linkęs ambasadorių siųs- ti, bet prezidentas Tru- manas išsireiškęs, jog dar ilgai reikės palaukti.

PRANEŠIMAS

Darbininkų Sąjungos (LDS) Connecticut apskrities šaukia metinį su- važiavimą lapkričio 19 d., Šv. Juozapo patalpose 1:30 val. po pietų, Water- bury, Connecticut.

Prašo iš visų kuopų skaitlingai atsilankyti. Šv. Mišios už gyvus ir mirusius narius bus lai- komos 10 val. ryta, Šv. Juozapo bažnyčioje.

Pirm. Juozas Bernotas Rašt. St. Sapranas.

Korėjiečiai išlydi karo dalinius į galutines kovas su komunistais. Taip jie manė, kol kinai nebuvo dar įsikūję į karą. Kas toliau bus, niekas nežino.

EGIPTAS LAUKIA PERVERSMO

Kairas. — Egipte bijo- masi, kad kiekvienu me- tu gali kilti vidaus per- versmas, kuriam pritari- masės vidutiniojo luomo ir darbininkų. Didelis ne- pasitenkinimas yra vadina- mą Wafdistų parti- ja. Ji atėjo į valdžią su visokiais pažadais, bet nei vieno jų neįvykdė. Piktinamasi turtingųjų prabanga ir valdininkų korupcija. Nesiimama jo- kių priemonių vargstan- čiųjų ir darbininkų padė- čiai pagerinti. Žadėtos so- cialinės reformos nelygy- bei sumažinti nei nepradė- tos vykdyti.

Tuo tarpu viskas brangsta ir pinigai krinta. Nesutardami su finansų mi- nisteriu Zakiel Mutal, kuris pareikalavo val- džios kontrolės kainoms, pasitraukė iš kabineto trys ministrai. Labai blogą įspūdį kraštui pa- darė ir jaunas karalius Farukas, besitrunkydama- po Europos lošimų klubus ir pamarisus.

Visu tuo naudojasi dar penktoji komunistų kolo- kai drumsti. Egipto sun- ki ekonominė padėtis ir

socialinė nelygybė komu- nizmo propagandai suda- ro gerą dirvą. Pervers- mas galėtų baigtis kruvi- na raudonųjų revoliucija, kuo britai yra labai susi- rūpinę.

Teisiami karo žudikai Belgijoje

Bruselis. — Našlė Hen- ritte Vandenheuvel pa- šaukta liudininke prieš nacių generolą Ernst von Falkeuhausen, buvusį Belgijos ir Šiaurinės Prancūzijos okupacijos metu valdytoją. Pama- čiusi jį sukrito ašarose. Atsigaivusi p. H. Vanden- heuvel papasakojo, kaip jos vyras buvo gestapo areštuotas. Jai buvo pra- nešta, kad jis buvo nu- šautas kaip įkaitas. Po karo iškasus ir gydytojui apžiūrėjus lavoną, neras- ta jokių sušaudymo žy- mių. Sutriuškta tik gal- va.

O Lietuvoje niekas to- kių teismų, nedaro raudo- niems žudikams, kurie taip traiškina galvas.

J. E. ARKIVSKUPO LAIŠKAS,

drabužių vajuos reikalu

Mylimieji Kristuje!

Dabartinė padėtis Korėjoje rodo, kad mūsų ša- lis ir visas pasaulis vėl pradeda jausti baisias karo pasekmes. Kai mes rūpestingai sekame žinias apie Jungtinių Tautų karo veiksmus Korėjoje, tai karštai ir meldžiamės, kad pasaulis, dar tebekeičias dėl ant- rojo pasaulinio karo nelaimių, pagaliau susilauktų pastovios taikos. Jungtinių Tautų karo vadovybė mums praneša, kad trys milijonai Korėjos gyventojų, vyrų, moterų ir vaikų, pabėgusių iš karo fronto ir li- kusių be pastogės ir nuosavybės, artėjant žiuriamai tos šalies žiemai, neturi kuo apsidengti ir labai rei- kalingi šiltų drabužių, antklodžių ir batų. Tokioje pat padėtyje yra dar septyni milijonai tremtinių ir pabė- gėlių Vokietijoje, Austrijoje ir Italijoje. Šv. Tėvo žinio- je esančios Vatikano misijos Artimuose Rytuose taip pat drabužių yra reikalingos.

Atjausdami nelaimingą tų vargšų padėtį, Ame- rikos vyskupai per katalikišką dėl karo nukentėju- siems šelpiti organizaciją, nutarė suteikti tiems nelai- mingiems pagalbą. Tam tikslui Padėkos savaitėje, lapkričio 19-26 d. bus daromos kiekvienojo parapijoj rinkliavos šiltų drabužių, antklodžių ir batų. Klebo- nai nurodys vietą tiems daiktams suvesti.

Paskelbdamas tą reikalą visiems Arkivyskupijos katalikams, aš žinau, kad jūs ir šį kartą, kaip ir visa- da, nuosirdžiai atsižvelgsite į Kristaus pavargėlių skurdą ir gausiai juos sušelsite. Nuosirdžiai jums dėkodamas esu tikras, kad Dievas jus laimins už jūsų krikščionišką gerą širdį.

Jūsų ištikimas Kristuje
RICHARD J. CUSHING,
Bostono Arkivyskupas.

Tibetas pasiuntęs atsišaukimą į Jung. Tautas

Kinijos komunistų viena kolona pasukusi Burmos kryptimi

New Delhi, India — Iš Indijos patikimų šaltinių sklinda žinios, kad Tibeto vyriausybė pasiuntė atsi- šaukimą Jung. Tautoms dėl Kinijos invazijos. Atsi- šaukimas buvęs pasiųstas praeitą trečiadienį tiesiog į Lake Success, N. Y. Tačiau Jungt. Tautos apie tai iki praeito šeštadienio nieko nebuvo paskelbę.

Indijos vyriausybė prisibijo, kad Tibeto vyriausybės žygis nebūtų bergždžias. Juo labiau, kad nei Tibetas, nei komunistinė Kinija nėra Jung. Taut nariai.

Peipingo radijas skelbia, kad Kinijos komunis- tai jau įsibrovę į Tibeto sostinę Lhasą, bet Indijoje tos žinios laikomos nepatikimomis. Indijoje kreipia- ma daug dėmesio į pranešimą, kad viena Kinijos komunistų kolona nukrypusi nuo karavanų kelio, kuris veda iš Kinijos į Lhasą, ir pasukusi į pietus Burmos kryptimi. Tas pranešimas buvo pasiųstas tiesiog In- dijos vyriausybei jos misijos Lhasoje.

Lapkričio 12 d. Tibetas formaliai pareikalavęs, kad komunistinės Kinijos vadas Mao Tze-tungas at- trauktų savo įsibrovusius dalinius iš Tibeto. Reikala- vimas buvęs pasiųstas septynių tibetiečių delegaci- jos komunistinės Kinijos diplomatinei atstovybei In- dijoje.

Sudaužytas tiltas ant Yalu upės

Stiprios amerikiečių orinės pajėgos pirmą kartą puolė tiltą, dar japonų statytą ant Yalu upės tarp Antungo Mandžurijos ir Sinuiju Korėjoje. Juo visą laiką buvo gabenama kinų kariuomenė į Korėją. Nors pasitaikė diena ūkanota, tiltas stipriai apgadina- tos. Numušti du amerikiečių bombonešiai. Vieno įgu- la išsigelbėjo. Priešas neteko trijų sprausminių lėk- tuvų.

Kiniečiai pradėjo vėl spausti

Sekmadienį ir pirmadienį kinai didesnėmis jėgo- mis puolė sąjungininkus prie Chongchon upės. Šeš- toji korėjiečių divizija turėjo pasitraukti. Priešas sulaikytas stiprios amerikiečių oro atakos. Apska- čiuojama, kad buvo užmušta apie 1000 kinų. Keli sim- tai paimta ir nelaisvė. Jie pareiškė, kad priklauso 54, 55 ir 56 kinų vienietams. Sąjungininkai iš savo pusės pagerino pozicijas Geltonosios jūros pakrastyje, pa- sistūmėdami keturias mylias į priekį. Vidurio fronte raudonieji išmūšė iš Tochon. Kitose vietose susire- mia tikta žvalgybiniai daliniai.

Sustiprintos sąjungininkų pajėgos

Dvidešimts penktoji amerikiečių divizija, ligi šiol valiusi pietų Korėją nuo užsilikusiu partizanų, atvyko į fronto linijas. Korėją taip pat pasiekė gar- sioji amerikiečių III divizija, išsikėlusį Wonsan uoste. Apskačiuojama, kad šiuo metu sąjungininkai Korė- joje turi apie 280,000 kariuomenės. Priešo pusėje skaitoma 60,000 korėjiečių ir 100,000 kinų. Apie 300,- 000 yra sukoncentruota Mandžurijoje, iš kur ateina vis nauji daliniai. Kinai juos vadina savanoriais. Dėl šių "savanorių" ir gana aštrios žiemos sąjunginin- kai Korėjoje gali patirti didelių nuostolių.

— Korėjiečių šeštoji divizija praneša, kad prasi- mušė iš apsupimo ir grįžo prie savo dalinių 50 kari- ninkų ir 690 kareivių. Jie buvo atkirsti prie Man- džurijos sienos.

— Korėjiečiai prisibijo ilgo ir žiauraus karo. Jie kaltina Jungtines Tautas, kurios neleido tuojau eiti per 38 paralelę, ir amerikiečių karo vadovybę, kuri į pasienį pradžioje siuntė tik korėjiečius. Jei skubiu tempu ir visa jėga būtų paspausta, tai kinai nebūtų dar suspėję praeiti sienos. Kinų tvirtinimas, kad kovo- ja tik jų "savanoriai", korėjiečiai atremia tuo pa- čiu: Korėjai eina į pagalbą Europos, Amerikos ir Azi- jos savanoriai.

— Amerikiečių lėktuvai išmėtė apie 3 su puse mi- liono atsišaukimų į kinų kariuomenę. Patariama pa- dėti ginklą ir gražiuoju pasitraukti.

— Miroslav Vitorovič, generalinis sekretorius kraš- to gynybos Jugoslavijoje, apkaltino Sovietų Rusiją dėl Korėjos karo.

Angliškai - Lietuviškai

ŽODYNAS

English - Lithuanian Dictionary
Patogaus formato (6x4), kietais audeklo
apdarais, 400 pusl.

Kiekvienam yra
būtinai reikalingas
kaip geras kalbos
mokytojas ir patarėjas.
Jūs galite jį gauti
papiginta kaina
tik už \$3.00.

DARBININKAS

Siuo siūnčiu \$3.00 ir prašau prisiųsti man Žodyną.

366 W. Broadway
So. Boston 27, Mass.

..... pavardė
..... adresas

THE WORKER

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATED OF LABOR
Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917 authorized on July 12, 1918.SUBSCRIPTION RATES PRENUMERATOS KAINA
Domestic yearly \$5.00 Amerikoje metams \$5.00
Domestic once per week yearly \$3.00 Vieną kart savaitėje metams \$3.00
Foreign yearly \$5.50 Užsieny metams \$5.50
Foreign once per week yearly \$3.50 Užsieny 1 kart sav-tėj metams \$3.50366 West Broadway, South Boston, Mass.
Telephone: Redakcijai — SO 8-6608; Administracijai — SO 8-2680

Unijos ir politika

Unijos, kitaip dar vadinamos darbininkų profesinės sąjungos, buvo pradėtos kurti vaduojantis iš politikos. Tai buvo dar ne taip senais laikais, kai politikai nepaisė darbininkų reikalų. Reikėjo sujungtos darbininkų jėgos išsikvoti sau geresnėms ir teisingesnėms darbo sąlygoms bei atlyginimui. Tik tas darbininkams pirmiausia ir rūpėjo — jų ekonominiai reikalai, o ne politika. Darbininkams nebuvo svarbu, kokia partija imsis jiems padėti, bet buvo svarbu, kad darbo sąlygos pagerėtų ir įstatymai juos gintų. Visa kita paliko politikams.

Šitaip yra tvarkęsi ir besitvarko Anglijos ir Amerikos darbininkų unijos. Kai savo metu Karolis Marksas norėjo Anglijos darbininkus įvelti į politiką ir pasukti revoliucijos keliu, tai jis prakišo. Jo mestas šūkis "visų šalių proletarai vienykitės" turėjo ilgai laukti bolševikų, kurie išėjo politikuoti, o ne darbininkų reikalais rūpintis. Darbininkams pastatytas uždavinys visą save atiduoti proletariato diktatūrai, nors ir reikėtų ilbus metus alkanais dantimis kalenti. Girdi, paskui bus geriau. O iš to "paskui" išaugo dar ir komunistinis imperializmas. Tuo būdu darbininkai vėl buvo paspausti po politiką.

Šita pamoka turi savo gerų pusių. Ji parodė, kad yra pavojinga darbininkų reikalus visai suplakti su politika. Kai tiktai unijų vadai ima per daug politikuoti, tai ženklas, kad jiems labiau rūpi valdžia, o ne darbininkų reikalai. Jie tada tiktai dengiasi unijomis, o darbininkų jėgą panaudoja kaip ginklą prieš vyriausybę, kad galėtų jai diktuoti, ką išsimano. Kiek iš to darbininkams naudos, dažnai neklausama. Iš jų reikalaujama ysiško klusnumo ir, jei reikia, streiko.

Vienas toks streikas tik ką įvyko praėjusiais rinkimais. Bet jis buvo nukreiptas prieš unijų vadus. Darbininkai jų nepaklausė, didelę dalį savo balsų sumedami senatoriui Taftui, prieš kurį buvo išėjusios pačios didžiosios unijos, kaip ALF ir CIO. Čia ne tiek svarbu, kad buvo išrinktas Taftas, — galėjo būti ir kitas kuris asmuo, — bet labai reikšminga, kad unijų vadovybės ir darbininkų nuomonės išsiskyrė.

Laisvai ir slaptai balsuodami, — streiko atvejais ne visada tai galima, — žymi dalis darbininkų paro-

EMIGRACIJA VISADA SKALDO

Kai atitrūkstama nuo savos žemės, nutrūksta ir stipresni ryšiai tarp žmogaus, palikusį savo tėvynę. Namie jungia ne tik žemė, kalba ir bendras gyvenimas, bet ir savos valstybės tvarka. Kas nepanori jai paklusti, surandama priemonių sutvarkyti, kad kitiems savo šakotumui nenektų.

Užsienyje lieka tiktai dvasiniai ryšiai su savaisiais. Čia reikia jau daug geros valios ir karšto patriotizmo, kad būtų ir sutariama ir tėvynės reikalams aukojamasi. Deja, asmeninės ambicijos ir savi reikalai dažnai iškišami į priekį, ir dar visos tautos vardu. Ginčykis ir perkalbinėk, jei nori. Paklausys — gerai, nepaklausys — nieko nepadarysi.

Ypač nenorima pripažinti kokios vienos vadovybės, kuri visų siekimus derintų ir aiškiai į tikslą kreiptų: atgauti laisvę savam kraštui. Jei laisvam krašte ir laisvai žmonėms balsuojant, vis tiek atsiranda nepatenkintų teisėtai išrinkta valdžia, tai ką kalbėti apie valdžią, kuri remiasi tik laisvu pritarimu ir gera valia?

GUNDYMAS IS ŠALIES

Vis dėlto lietuviai tremtyje yra tuo laimingi, kad geriau už kitus organizuoti ir labiau sutaria, nors kartais ir apsišaudė žodžiais bei priekaištais. Joks medis, sakoma, be skiedrų arba pjūvenų ne nuverčiamas. O čia reikia verstis ne medį, bet tikią

dė, kad jie yra laisvi krašto piliečiai, ne vien unijų įrankis. Jie gali turėti ir savo nuomonę politiniais klausimais. Tai yra geras ženklas demokratijai, bet labai prastas visokiems diktatoriams, kurie norėtų darbininkus kaip ant virvelės tampyti.

galybę, kurios ir didieji kartais pabijo užkabinti. Nieko nuostabaus, kad ji turi tiek agentų, kurie kabina visur, kur tik gali.

Nesutarimas, pasireiškęs antibolševikiniame fronte, iš šalies mieliai kurtomas ir palaikomas. Kartais sunku ir susivokti, kur prasideda ambicijos ir kur gundymas. Reikia būti labai apdairiam ir nuosaikiam, kad ant tos meškerės neužmautų ir pačių kilniausių tautos vadavimų reikalų. To siekti yra juo lengviau, kad Rytų Europos frontas susidaro iš įvairių tautų. Skirias jų siekimai ir interesai. Yra ir praeities palikimo, kuris apsunkina bendrą darbą.

Pažiūrėkime, kaip jis atrodo pas mūsų kaimynus ir palyginkime su tuo, ką turime pas save. Ar nebus tada pasitenkinimo ir daugiau paskatinimo labiau suglausti savo gretas kovoje su bolševizmu?

KAIP TVARKOSI LATVIAI?

Latviai turi kelias grupes, kurios nevisada susiderina, bet trys, yra stambiausios:

LCP — Latvijos Centrinė Taryba vadovaujama vysk. J. Rancano, parlamentarų ir demokratinių partijų bei grupių jis laikomas einančiu Latvijos Respublikos Prezidentui mirus ar negalint veikti, pagal Latvijos konstituciją tas pareigas perima Seimo pirmininkas arba, pastarajam mirus ar negalint veikti, keli iš eilės vice-

pirmininkai. Vysk. J. Rancanas tas pareigas pirmininkui ir pirmajam pavadėdė, mirus Seimo vice-pirmininkui. Apie LCP spiečiasi pagrindinės demokratinės partijos ir parlamentariai.

Antroji yra LNP — Latvių Tautinė Taryba, kuri glaudžiai bendradarbiauja su Vokietijos Latvių Centraliniu Komitetu, t. y. tremtinių rinktuojų organu. Kai kurie LNP nariai įeina į LCP. Tautinei Tarybai pritaria žymi nacionalistiškai nusiteikusiųjų dalis. Jų yra daugiausia Vokietijoje. Švedijoje gyvena latviai, kurių tarpe esama nemažai buvusių Seimo narių ir senųjų demokratinių veikėjų, remia LCP, o ne tvirtą režimo ulmanikus.

Be šių dviejų vienetų, kurie pagal reikalą susiderina, yra dar diplomatai grupė. Ji vadovaujasi dar prieš okupaciją (1940 m. gegužės mėn.) suteiktomis įgaliojimais eiti vyriausybės funkcijas. Pirmuoju įgaliotiniu buvo įvardintas Latvijos pasiuntinys Londone Zarinš, antruoju — velionis Alfredas Bilmanis. Parlamentininkai nėra linkę rimtai skaitytis su asmeniškais įgaliojimais, o diplomatai, pribiję visuo-

meninių organų. Atrodo, įgaliotinis daug mieliau traktuoja Tautinę Tarybą.

LENKAI VIS NORI BŪTI DIDELI

Siemet mirus Lenkijos egzistinės vyriausybės prezidentui Tadu Tomaszewskui, lenkų susiskaldymas dar padidėjo. Apie prezidentą Aug. Zaleskį spiečiasi pilsudskininkai ir endekai. Greta yra St. Mikolajczyko grupė, ir Tautinės Vienybės Taryba. Ugnį nuolat kursto

ESTAI STIPRIAUSI ŠVEDIJOJE

Gana energinga estų kolonija susikūrė Švedijoje. Prieš porą metų senos seiminės partijos ir karo metu susikūrusių rezistencinių grupių atstovai Stockholme sudarė ENR — Estų Nacionalinę Tarybą. Jai pirmininkauja buvęs respublikos prezidentas ir socialdemokratų vadas August Reil.

L. Ku-va. Švedijoje susispietė stip-

riausios estų intelektualinės pajėgos. Bet likimas lemė, kad svarbiausią postą užsieny užėmė buvęs jūrų teisės profesorius, kuris iš konsulo pareigų Australijoje buvo atkeltas New Yorkan laikinai eiti pareigas generalinio konsulo ir tvarkyti pasiuntinybės reikalų.

Mat Estija taupumo sumetimais uždarė pasiuntinybę Vašingtone ir pavadė savo konsulatui New Yorke pagal reikalą lančykis sostinėje. Laikinai pareigas einančiojo rankose atsidūrė daug reikalų, surištų su milijoniniais turtais (laisvėje išliko žymus kiekis laivų). Buvusieji ministrai ir šiaip žymūs pareigūnai turi skaitytis su seniau mažai žinomu žmogumi, o pastarasis turi derinti pretendentų ambicijas. Iki šiol veikla gražiai susiderino, nors nepasitenkinimo yra, ypač tarp neramesnių nacionalistų.

UKRAINIEČIAI SUSIKILĖ

Prieš kelerius metus ukrainiečiams buvo pavykę sudaryti vieną Ukrainos Tautinę Tarybą (UNR), bet vėliau nujos atskilo vadinami tautininkai (OUN). Iš šalies stebint atrodo, kad ukrainiečiai nacionalistai per daug remiasi tariamąja UPA — ginkluota pajėga — ir bijosi tarptautinių sąjūdžių, išskyrus ABN (Antibolševikinį Tautų Bloką). Kelios socialistinės ir kitos demokratines partijas dabarties įvykius vertina modernaus europiečio, o ne užkietėjusio nacionalisto akimis.

Winston Churchill ir maršalas Bernard Montgomery, praėjusio karo britų ministeris pirmininkas ir karo vadas, išeina iš susirinkimo veteranų, kurie kovojo Afrikoje.

SURUDIJUSI GRANDINĖ

Ir šurka pradėjo graudžiai žliumbti. Berdičeva nežinojo, ką su tokia pusgalve daryti. Pakraipius galvą ir pakračius rankas, ėjo pranešti Balaganovui apie Danutės pražuvimą. Šurka buvo užsidengus veida. Pro pirštus pamatė, kad Chaja jau išėjo, ir jos veidas nušvito laimingu šypsniu.

XXIV.

— Linksma, tai linksma, bet vis dėlto reikėjo atsižvelgti į tai, kad esi komunistė, kuriai privalu parodyti buržujam, jog Sovietuose gyvuoja aukšti idealai.

— Apie idealus negaliu spręsti, — tarė Olga. — Gal kas juos ir turi, bet kad pas mus toks skurdas... Paryžių visko yra. Ir nereik leidimo bet ką nusipirkti.

Balaganovas nejuociomis šyptelėjo, bet greit atsigriebė ir surimtėjo.

— Aš suprantu, kad gudri kapitalistų propaganda padarė smarkaus išpūdzio tavo neprityrusiam protui, tačiau nereikėjo gi pamiršti, kad esi komunistė.

— Ten jokios propagandos nėra, už tai yra visokių visokiausių brangių ir pigių drabužių, valgių ir šiaip ko tik nori, tik eik ir pirk.

— Ir eikvok valstybės pinigų. Negerai, negerai. Teks tave perauklėti.

— Nesuprantu, kam tas perauklėjimas. Sugrįžai ir vėl esi komunistė.

— Reiškia, Paryžiuje nebuvai komunistė. Kur gyveni, taip ir elgiesi. Taip negalima. Komunistas visur turi būt komunistas. Užsieny dar daugiau kaip namie.

— Bet užsieny iš komunistų juokiasi. Girdi, jūs be reikalo vargstat. Nė laisvės, nė maisto, nė drabužių. Į ką panašus jūsų rojus? Tai utėlynas.

Balaganovas net ausis užsikimšo.

— Bet tu, dukrele, kalbi kaip baltagvardietė. Tavo laimė, kad aš tėviškai nusiteikęs. Išgirstų tai čekistai — tuojau prie sienos, be jokio tardymo ir teismo. Turi būt dėkinga, kad aš pats imuosi tave perauklėti. Atiduosiu tave Chajai Berdičevai, bet aš būsiu vyriausias tavo globotojas.

Olga visa sudrebėjo, lyg kokį šliužą palytėjus.

— Tamstos globą mieliai priimu, nes esi plačių pažiūrų žmogus, tarsi nė nekomunistas. Bet ta Berdičeva — brrr...

Čia kaip tik ėjo Berdičeva. Ji turėjo girdėti paskutinius Olgos žodžius, nes taip pat sudrebėjo ir sušniokštė brrr... taip garsiai, kad Balaganovas krūptelėjo ir atsigrižo. Jis atrodė sumišęs, lyg netikėtai pagautas ką blogai daręs.

— A! Chaja Abramovna! Kas naujo?

Berdičeva ėjo pas Balaganovą susirūpinusi ir nusigandusi, bet išgirdus Olgos pastabą ir pastebėjus Balaganovo sumišimą, greit pakeitė savo nuotaiką. Dabar ji bus užpuolikė, tegu Balaganovas ginasi. Olgos pasibaurėjimą kol kas gali praleisti pro ausis — vėliau atsiskaitys — bet Balaganovo kalta veidu išraiška įgėlė jai tiesiog į širdį. Visi kiti jausmai užleido vietą kerštui.

— Kas naujo? Čia daug kas naujo ir negirdėto. Baltagvardietė šmeižia komunizma, o komunizmo galva jai pritaria.

Balaganovas suprato, kad Chaja ne vien tik paskutinius pokalbio žodžius girdėjo. Ji tur būt ilgokai už durų klausėsi. Reikia ji kaip nors nuraminti.

— Na, jau na, Chaja Abramovna. Ne taip aštriai. Aš mėginu ją perauklėti ir turiu jos nuomonę iširti. Tai nereiškia, kad jai pritariu. Juk jei už durų klausėsi, tai girdėjai, kad aš kelis kartus ją subariau už neištikimybę komunizmui.

— Išbarei? Bet ją reikia čia pat nušauti, arba čekai atiduoti, kad gerai ją pačiupinėtų. Balaganovui to buvo per daug. Jis tamsiai susiraukė.

— Tai man žinoti, kas su ja darytina. Gi tu, užuot klausius už durų ir savo viršininikus šnipinėjus, išduok raportą, kokiu reikalu tas karininkas atsilankė.

Berdičeva susiprato pertoli nušaukusi. Pavydas blogas patarėjas — privertė išprovokuoti Balaganovo rūstybę. Jis tik norėdamas nukreipti kalbą, paminėjo tą karininką, o čia kaip tik pataikė į sopamiausią vietą: Berdičeva turės pranešti apie Danutės pabėgimą. Matydama, kad iš to ar šiaip ar taip negalės išsisukti, ji tiesiog piktai pareiškė:

— Jums čia beflirtuojant, Danutė pabėgo.

— Ką? — lyg nedagirdo Balaganovas.

— Pabėgo? ta areštantė, kuri, jūs norėjot perauklėti.

Dabar Balaganovas suprato. Tyliai, vos girdimai paklausė:

— Kaip tai atsitiko?

— Atsitiko tada, kai aš buvau pašaukta pas tą karininką, o judu su šia dama taip buvote užimti interesingu pokalbiu, kad nematėte, kaip areštantė ko ramiausiai iš šio kambario išėjo.

— Bet areštantė buvo tamstos sargyboj.

— Aš buvau iššaukta su reikalais. Tamsta gi pats liepei man išeiti.

Atrodė, kad atsakomybė krinta ant Balaganovo pečių, tačiau jis atsigriebė.

— Bet tamsta išeidama turėjai parūpinti

areštantei sargybą.

Čia jau aiški Berdičevos kaltė. Ji neturėjo į tai atsakymo.

— Tamsta, tyli, reiškia, jautiesi kalta.

— Aš maniau, kad du geri komunistai ne leis areštantei pabėgti, — aitaria pašai pa atšovė Berdičeva.

Balaganovas žybtelėjo akimis, bet susivaldęs tarė:

— Išeit iš kambario dar nereiškia pabėgti. Kaip ji išėjo iš kalėjimo?

Priekaištas grįžta Berdičevai. Bet ji tik pečiais patraukė.

— Aš čia neatsakinga. Kalėjimo sargai ne mano žinioj.

Priekaištas grįžta Balaganovui. Jis tai žino, bet dar klausia:

— Ar ji tikrai pabėgo? Gal kur pasislėpus?

Juk pabėgt iš kalėjimo be sargo žinios neįmanoma. Kas nors turėjo jai duris atrakyti. Ar tamsta kamantinėjai sargus?

— Tai viršyja mano valdžią. Tai tamstos pareiga.

Chaja turi tiesą, — pamanė Balaganovas. Jie liepė pašaukti sargybini, tiktai tą, kurs stovėjo prie kairiųjų durų. Dešiniam sparne viskas tvarkoj, nes ten stovėjo Berdičeva, kai su karininku kalbėjosi.

— Aha! su karininku, — atsiminė Balaganovas. — O kokiu reikalu jis buvo atėjęs?

— Jis perspėjo, kad šį vakarą partizanai išvogs vieną areštantę.

— Ir tamsta niekam nieko nesakei? — riktelėjo Balaganovas.

— Jie planavo tik vakare ją išvogti.

— Kokia gudri provokacija! Sakė tik šį vakarą, kad tamsta nuramintų, jog dar yra laiko apsisaugoti, o jie tuč tuojau ir išvogė. Gudrus kaip žalčiai. Ir tamsta to nesupratai?

Klaipėdiečiai ir BALF

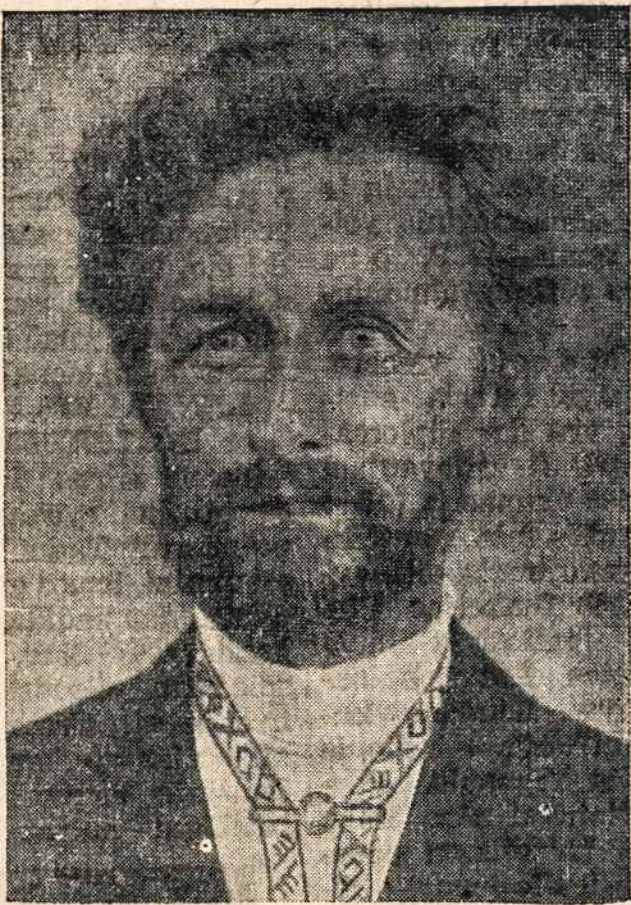
Rašo Kan. Prof. J. B. Končius

Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas teikia visokeriopą pagalbą visiems tremtinams be skirtumo jų tikybų bei politinių pažiūrų, taip pat nedaro skirtumų, ar jie kilę iš Žemaitijos, Suvalkijos ar Klaipėdos krašto; visi jie yra lietuviai, lygiai mums brangūs ir todėl daroma viskas, kas įmanoma jų tremties naštai palengvinti.

Pastaraisiais laikais BALF ypatingai susidomėjo klaipėdiečių būkle. Mat, UNRRA 1946 metų pabaigoje ir 1947 metų pradžioje neteisėtai atėmė jiems DP teises ir pašalino iš stovyklų. Tiesa, IRO vėliau dalinai atitaisė UNRRA klaidą ir paskelbė viešai, kad pašalinieji iš stovyklų Klaipėdos krašto lietuviai turi teisę grįžti į stovyklas ir atgauti DP statusą. Ši privilegija galiojo ligi 1949 m. rugpjūčio mėnesio pabaigos. Iš pašalintų apie 1200 klaipėdiečių atgal į stovyklas grįžo vos apie 200 asmenų. Apie 1000 jų liko išblaškyti po įvairius Vokietijos miestelius ir ūkius. Daugelis jų nežinojo, kad gali atgauti DP statusą, o kai kurie pabūgo grįžti į stovyklas, bijodami būti vėl išmesti į gatvę.

Zinodamas šią sunkią klaipėdiečių situaciją, savo kelionės po Europą metu padariau ypatingų žygių jų reikalus ginti. Jau Genevoje su IRO vyr. eligibility direktorium Mr. Thomas turėjau ilgas konferencijas. Šis viršininkas sutiko su mano nuomone, kad padaryta klaipėdiečiams skriauda turi būti atitaisyta, bet tatai gali padaryti tikrai IRO konferencijos plenumas, kuris turėjo įvykti šių metų spalio mėn. Britų zonoje, aplankęs visą eilę stovyklų ir BALF įstaigas, liepos 28 d. turėjau ilgesnį pasitarimą su IRO Britų zonos vyr. direktorium generolu Fanshawe ir ekzekutyvos direktorium Mr. Janieson. Šie IRO viršininkai ir gi priėjo aiškiai išvadą, kad klaipėdiečių tremtinių reikalai taisytini ir tuo tikslu BALF organizacijai Britų zonoje pasiūlė sudaryti sąrašus: viena — visų pašalintų iš stovyklų ir antrą visų tų, kurie stovyklose niekad nebuvo, pažadėdami šiam reikalui padidinti BALF etatus vienu apmokamu tarnautoju. Buvusiam su manim BALF įgaliotiniui p. Zunde buvo pavesta tuojau tokius sąrašus sudaryti ir nusiųsti IRO centrui.

Liepos 29 d. Detmole buvo suauktas Mažosios Lietuvos Tarybos posėdis, kuriame dalyvavo ir mums gerai žinomas rašytojas Dr. V. Vydūnas. Šiame posėdyje paaiškėjo, kad Britų zonoje 2880 klaipėdiečių tremtinių, o Amerikiečių ir Prancūzų zonoje dar keletai šimtų pavyko iš IRO iškovoti juridines DP teises ir politinių globą, o tuo pačiu ir BALF įgijo teises teikti jiems pašalpą, kadangi tiems tremtinams, kurie tokių teisių neturi, BALF formaliai neturi teisės nei pašalpos nei globos teikti.

VYDŪNAS

Kadangi klaipėdiečių emigracija eis sunkiai ir tuo būdu Britų zonoje pasilikis didžiausias tremtinių skaičius, o be to, įsitikinęs, kad šioje zonoje ir ekonominė būklė sunkesnė negu kitose zonos, patvarkiau, kad BALF centras Europoje didesnę pusę visų siunčiamų gėrybių išdalintų Britų zonos tremtinams.

Pasiremdamas surinktais apie klaipėdiečių tremtinių būklę duomenimis, pasiūniau mūsų valdžios delegatui Mr. Warren memorandumą, prašydamas padaryti tinkamą įtaką šiuo klausimu IRO konferencijoje.

Grįžęs iš Europos, rugsėjo 19 d. Vašingtone mačiau su Mr. Warren ir jam išdėčiau visą klaipėdiečių tremtinių problemą, o rugsėjo 20 d. tuo pačiu reikalu kalbėjau su generolu Wood, kuris ir gi sutiko atitinkamą pareiškimą pateikti IRO centro konferencijai Genevoje. Įvykusioje IRO konferencijoje spalio mėn.,

UNRRA padarytos - klaipėdiečiams skriaudos pašalinimo reikalu aiškiai nepasisakyta ir visas reikalas perduotas išspręsti komisijai. Apie tai mane painformavo buvusis tos konferencijos dalyvis, generalinis direktorius Mr. Mayer Cohen, su kuriuo mačiau spalio 25 d. New Yorke.

Reikia manyti, kad mažiausia 1000 klaipėdiečių pavyks perkelti į Ameriką ir kitus kraštus, tačiau daugiau kaip 2000 jų, nors ir turėdami teises emigruoti, negalės pasinaudoti taja teise, kadangi neturės lešų apmokėti kelionės išlaidas, nes IRO jiems šiuo reikalu neteikia jokios paramos. Taigi, jiems teks ir to-

liau skursti sunkiose sąlygose, kadangi darba gauti retai kas gali, o šalpa labai menka, todėl BALF organizacijai reikės dėti daug pastangų nors kiek sumažinti jų skurdą ir apsugoti nuo bado.

Prie šios progos turiu pastebėti, kad be 2000 ligonių, senelių, invalidų ir našlių su mažais vaikais, kurie negalės emigruoti, prisidės dar ir klaipėdiečiai.

Laiškai "Budėkime!"
Vyriausias skautininkas Dr. V. Čepas lapkričio 7 d. išsiuntinėjo lietuvių skautų vadovams poatostoginį laišką — pranešdamas vad. "Budėkime!" Pastarajame laiške gvildenamas lietuvių skautų dalyvavimo ateinančioj (1951 m.) pasaulinėj jamboreej, prie Zalzburg'o, Austrijoje, reikalas, pranešama apie persitikimus "Skautų Aido" redakcijoje bei "Rūtos" leidykloje. Šitie laiškai pasiekia tolimiausius lietuvių skautų vienetus visame pasaulyje.

Senutė daug turėjusi vargo su maistu, nes seniems žmonėms, kurie nedirba, nedavė jokių maisto kortelių. Reikėjo pačiai maistu rūpintis. Buvo labai sunku tuojau po karo.

ŠVEDIJOS LIETUVIŲ RŪPESČIAI

Svedijos Lietuvių Taryba rugpjūčio 6 d. buvo susirinkusi Stockholme pirmajai nepaprastai sesijai, kurioje buvo svarstyta tolimesnės veiklos planas. Svedijos lietuvių bendruomenės statusas, tautinio solidarumo įnašas ir kiti reikalai. Svarstant ateities planą, kreipta ypatingo dėmesio į pasirošimą emigracijai iš Svedijos kitur ir sutikimą eventualaiau karo. Buvo priimtas laikinas ŠLB (Svedijos Lietuvių Bendruomenės) statusas; nustatytas kiekvienam dirbančiam Svedijos lietuviui solidarumo mokestis 3 kronos per mėnesį.

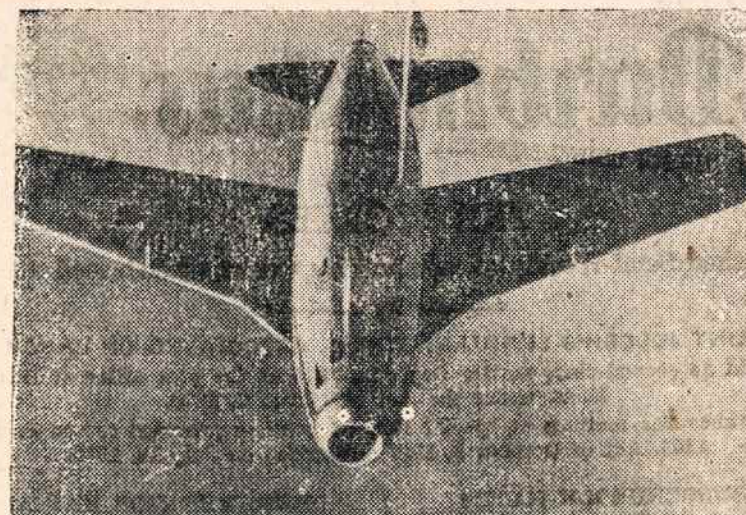
Į Svedijos Liet. Bendr. tarybos prezidiumą buvo išrinkti: Ign. Kazlauskas pirmininkas, J. Narakas vicepirmininkas ir J. Kriaučiūnas sekretorius.

Į Svedijos Liet. Bendr. valdybą: K. Kraujelis, B. Laucevičius ir Staneika; kandidatas — Kl. Gumauskas ir Alf. Rimėika. Kontrolės komisijon — Eg. Budrys, J. Pajaujis ir V. Vileišis.

ŠLB Buletinis pradėtas leisti Stockholme. Š. m. spalio 25 d. išėjo biuletinio No 1 spausdintas rotatoriumi. Jo įžanginiame straipsnyje "Būti ar nebūti" pasisakoma, kad biuletinis lankys Svedijos lietuvius bent vieną kartą per mėnesį. Biuletinio tikslas informuoti bendruomenės narius visais aktualiausias reikalais, jungti visus vienius lietuviškon šeimon ir palaikyti lietuviškumą Svedijos lietuvių bendruomenėje sunkiose tremties sąlygose. Stengiasi teikti žinių apie svietur gyvenančius lietu-

vius ir emigracijos galimybes. Emigracija, į kurią Svedijos lietuviai kreipia daugiausia dėmesio, turėdami prieš akis karo šmėklą ir čia pat pašonėje tą pasaulio pabaisą — bolševikus. Daugiausia galimybių emigracijai Svedijos lietuviai pramato Australijon, į kur lengviausiai yra gauti įvažiavimo vizas, ypač tiems, kurie turi ten giminių ar pažįstamų. Antroj vietoje Kanada. Amerikon yra mažiausia galimybė.

Naujas DP įstatymas yra taikomas ir Svedijos lietuviams. Tuo reikalu ŠLB valdyba kreipėsi į JAV konsulatą Stockholme. Į pasiteiravimą konsulatas atsakė raštu, kad DP įstatymo nuostatai taikomi ir Svedijoje lietuviams, ta-

Naujausio tipo švedų sprausminis lėktuvas, kuris gali skristi daugiau kaip 650 mylių į valandą. Švedų vyriausybė tuoju užsakė jų pagaminti apie 500.

čiau dėl labai mažos kvotos reikės gana ilgai laukti vizos. Naujasis DP įstatymas, palyginus su senuoju, teikia tik tokią lengvatą, kad nereikės Affidavits of Support, o užtenka tik paprastų darbo ir buto garantijų.

J. E. Kauno ark. metropolitas J. Skvireckas, atvykęs Romon dalyvauti Dievo Motinos Dangun Paėmimo dogmos skelbime, Romos stotyje buvo sutiktas vyskupo P. Būčio, vysk. V. Padolskio, šv. Kazimiero Kolegijos Romoje vadovybės, prof. Zen. Ivinskio ir kitų. Tikimasi, kad Lietuvos vyskupai pasiliks ilgėsnį laiką Romoje, kad suėjus į glaudesnius santykius su aukštaisiais Bažnyčios hierarkais.

V. Gylys, Lietuvos konsulas Kanadoje, labai rūpinasi, kad Belgijos lietuviai galėtų išvykti į Kanadon.

Kun. J. Dėdinas, motociklo nelaimėje sunkiai susižeidė koją, kurios kaulas lūžo. Guli St. Jans Ziekenhuis ligoninėje. Tikisi vėl grįžti į apaštalavimo darbą.

Žmogus neturi teisės visiškai laisvai savo nuožiūra šeiminkauti pelnu, kuris nėra būtinas jo gyvenimui palaikyti. Svarbi pareiga liepia ir turtuoliams, kad jie išmaldas teiktų, gerus darbus darytų ir duosnūs būtų.

Pijus XI.

LIETUVIAI PASAULYJE

Malda prie pirmųjų kankinių karstų

Spalio 27 d. į Romą atvažiavo iš Vokietijos, kaip maldininkai, 32 lietuviai studentai ateitininkai. Tai buvo didžiausia grupė lietuvių maldininkų, aplankusių šiais šventaisiais metais Romą. Jaunieji lietuviai maldininkai pelnyti jubiliejiniais atleidams, vadovaujami J. E. vyskupo V. Padolskio, aplankė keturias patriarchalines Romos bazilikas.

Kristaus Karaliaus šventės proga studentai ateitininkai buvo susirinkę Kalisto katedrose, kur išklaušė vyskupo V. Padolskio atnašaujamas šv. Mišias ir priėmė šv. Komuniją. Per šv. mišias katedrose skambėjo lietuviškos giesmės, ateitininkų ir tautos

himnai. Susikaupimas prie pirmųjų amžių Katalikų Bažnyčios kankinių karstų ir karšta malda už tėvynėje kankinamius brolius paliko jaunuoliams neišdildomą įspūdį.

Spalio 27 d. lietuviai ateitininkai atvykusieji iš Vokietijos ir prie jų prisijungusioji Romos atitininkų grupė buvo priimta šv. Tėvo bendroje audienijoje. Šia proga tenka pažymėti, kad pirmą kartą šv. Petro Bazilikoje šalia kitų Europos kalbų skambėjo per garsiakalbį ir lietuvių kalba, kai buvo pranešta lietuviškai: "Dabar bus perskaityta lietuviškai šv. Metų malda. Kviečiame visus jungtis į bendrą maldą ir siųsti ją Viešpačiui už Lietuvoje persekiojamą Bažnyčią."

KLAIPĖDOS VARGAI

Viena vokiečių, puspenktų metų gyvenusi Klaipėdoje po bolševikų jungu, neseniai pasiekė vakarų Vokietiją. Ji yra kilusi iš Vestfalijos, tai per ilgą vargą išsiriupino grįžti pas gimines, nes visai sena. Senutė pasakojo, kad Klaipėda visai nepanašė į švarų ir gražų uostą, kaip buvo seniau. Miestas apgriautas ir apsukšlintas. Vyrauja rusai. Jie yra užėmę visus sveikesnius ir geresnius namus. Rusų komisarai visko gauna ir lėbauja. Lietuviai komunistai gyvena prasčiau, bet dar pakenčiamai. Visi kiti, ypač užsilikę vokiečiai, labai vargsta. Gyventojai sekami ir kontroliuojami kiekviename žingsnyje. Uoste daug karo laivų ir kariuomenės.

Senutė daug turėjusi vargo su maistu, nes seniems žmonėms, kurie nedirba, nedavė jokių maisto kortelių. Reikėjo pačiai maistu rūpintis. Buvo labai sunku tuojau po karo.

KĄ SAKO TAU ŠIRDIS? MERGAITĖMS

Jaunoji Drauge! Ar tu statei sau kada klausimą — vieną kartą visiškai rimtai — kuo tu būsi? Keista! Tu negalėjai savęs neklausti. Vis atrodė, kad dar turi laiko: spėsiu, gal pats gyvenimas atsakys!

Metai eina, ir gyvenimas tyli. Tu, tur būt, nepagalvojai, kad didžiuosius atsakymus duoda ne gyvenimas, o Dievas. Įsiklausyk! Jis kalba retai ir tyliai — gal neišgirdai, gal gyvenimo tempas ir triukšmas apkurtino — ir praėjo pro šalį Rūpintojėlis su savo kuždėsiu.

Mieloji! Jei tu išgirstum tą vieną žodį "Sek mane!", dar tau liktų kitas mažas klausimas: kaip koku būdu? Ir gal dar vienas: kur?

Tu gali rinktis vietą ir formą, kuri tavo širdžiai artimesnė. Mes norėtume tau tik padėt, mes, kurios Rūpintojėlio balsą esam išgirdę kiek anksčiau. Gal girdėjai šventojo garsu gubiamą arkivyskupo Matulaičio - Matulevičiaus vardą. Mes esame jo kūriny, gimęs savoj lietuviškoj žemėj — tuo metu, kai gimė ir mūsų tautos nepriklausomybė. Mes esame Marijos Nekalto Prasidėjimo Seserys, norinčios Marijos Žemės pašventinimo savo aukomis ir apaštalavimu.

Atvyk pas mus, pamatyk! Jei turi abejonių ar nori platesnių žinių — parašyk. Duodame tau ir adresą: Sister Superior Immaculate Conception Convent R. F. D. 2, Putnam, Conn.

PERK UP YOUR KITCHEN WITH A NEW

GAS

KITCHEN HEATING RANGE

UNIVERSAL 21-210

Modernizuok savo virtuvę dabar su "Carefree" virtuvės šildomu pečiu, — ekonomiškiausias, naujos maldos, gražiai puošias virtuvę!

Dabar yra laikas papuošti savo virtuvę su nauju automatišku gaminu virtuvės šildomu pečiu.

Išvengsi kuro nešimo, kuro pristatymo rūpesčius — ant visados!

Pasidžiaugkite švariu, sveiku, patikimu gaminu šildytuvu. Visuomet jis bus, kada tik jums reikės!

Pasidžiaugkite termostetiniu kantrofiumi, kuris reguliuoja šilumą — nėra persildymo, pro šalį niekas nentueina.

Pasidžiaugkite puikia "gyvąja liepsna", gaminu virimu įmant bedūm broilerį, priede luoso nuo prižiūrėjimo automatišką gaminį pečių — abu sykiu šildymui ir virimui — vienas modernikas pečius.

Pasidžiaugkite geso ekonomiškumu — jūs gaunate specialę žemą kainą už abu — virimui ir šildymui.

NUDZIUGINK MOTINĄ
— nuolatinė, švarti šiluma, priede gasu virimas!

NUDZIUGINK JAUNUOLĮ
— nereikia nešti kuro!

NUDZIUGINK TEVĄ
— ekonomišką kainą šildyti ir virti! Mažiausia klapato sudaro ekonomišką gesu šildymą ir virimą.

BOSTON GAS
CONSOLIDATED COMPANY

OR YOUR GAS APPLIANCE DEALER

MAZOS LIETUVOS SIENPJŪVIAI Iš Donelaičio "Metų"

V. K. Jonynas

Atsakingumas

Jonas Kuzmickis

Apie paskolą, nelaimę ir šykštumo nuodus. — Tiktai auka yra laisvai duodama ir priimama. — Ir skolintojas atsakingas. — Skola ne rona, — neužgis.

Aloyzas Baronas, kuris nuo pat savo jaunystės neturėjo sotaus, aprūpinto gyvenimo, dabar beletristikos kūriniams pajudina visą eilę opių socialinių klausimų.

Neseniai atspausdintame (Tėviškės Žiburiuose) kūrinyje, kurį jis ne be reikalo pavadino "Prasme", jaunas rašytojas sprendžia jautrų atsakingumo klausimą. Jaunas darbininkas Frankis, kuris nuolat skolinasi nuo draugų pinigų ir kuriam šie nutarę daugiau neskolinti, prieina prie pagrindinio veikėjo ir prašo vėl pinigų. Šis, žinoma, neskolina. Tuo metu pinigų prašančio darbininko rūbus pastveria šalia stovįs presas ir ji taip suspaudžia, kad jis po kiek laiko miršta.

Tada pagrindinis veikėjas sako aplink jį stovintiems tautiečiams:

— O, žinote, kas jį sužeidė? Aš. Mes visi tikriaus. Mes nebuvom draugai. Mes tikėjome, kad jis mirs. O jis gal tik dabar mirs?.. Mes mokėme jį, nes mums buvo taip lengviau negu kasdien skolinti. Mes nežūrėjome prasmės. Žmogaus gobšumu nepataisysi... Šykštumas yra nuodai, o mes jiems primetėm auklėjimą reikšmę.

Žinoma, galima labai paprastai išaiškinti Frankio nelaimingą atsitikimą. Gal būtų, jei jis ir būtų gavęs paskolą, nebūtų išvengęs preso dantračių. Galėjo jis ir visai atsitiktinai papulti į preso glėbį. Tačiau autoriaus mintis — visur ieškoti prasmės — yra gili ir įsidėmėtina.

Galimas daiktas, kad rašytojas Al. Baronas savo kūrinyje siūžetą paėmė iš tikro gyvenimo: jis, Adomo Jakšto žodžiais, patiekia tokių nuostabių įvykių, kokių ir lakiausia fantazija nesukurtų.

Kai žmonės tarpusavyje bendrauja, tarp jų sklendena didelė moralinė pareiga — atsakingumas. Kai to atsakingumo neįvykdoma, padaroma nepaprastai daug skriaudos artimui.

Gražiai tai pailiustruoja Senasis Testamentas. Kai Kaino žemės vaisių, aukojamų Dievui, Viešpats nepriėmė, jis pikta žvilgtelėjo į savo brolio Abelio gyvulių aukas, kurios Viešpačiui buvo malonios. Pyktis iškreipė Kaino veidą ir jis, pasikvietęs Abelį į laukus,

ji užmušė. Kai Viešpats paklausė Kainą, kur yra jo brolis, šis atsakė:

— Nežinau. Argi aš esu savo brolio sargas? (Gen. 4, 9).

Po savo nusikalstamo darbo Kainas vis dėlto pajuto sąžinės graužimą, tačiau — pabrėžtina — jis neprašė Viešpatį atleisti. Savo gi dalį jis išreiškė šiais tragiškais žodžiais:

— Aš būsiu klajoklis ir pabėgėlis žemėje. Kiekvienas, kuris sutiks mane, užmuš (4, 14).

Ar Kainas ieškojo savo veiksmų prasmės? Negalima sakyti, kad ne: juk jam rūpėjo, kad jo aukojamos dovanos būtų priimtinos Viešpačiui. Tačiau kuriuo motyvu jis savo aukas aukojo? Dr. A. Maceina tvirtina, jog Kainas elgėsi ne kaip kunigas, bet kaip magikas: "Savo pirmomis jis norėjo priversti Dievą būti jam maloniu". Toliau gi tas pats dr. A. Maceina pabrėžia: "Jis (Kainas. J. Kz.) nesuprato, kad auka yra laisvai duodama ir laisvai priimama".

Paskola tam tikru atžvilgiu yra tartum auka, ypačiai, jei ta paskola nėra didelė. Šito netvirtina kokia filosofija ar etika, bet tai paliudija paprastas gyvenimas. Man rodos, kiekvienas mūsų esame paskolinę smulkių sumų, kurių bičiuliai nė nemano gražinti.

Tačiau įdomu, ar tada, kai kas nors yra prašomas paskolinti keletą dolerių ar svarų, nėra atsakingas ne tik prašytojas, bet ir prašomas?

Štai, vyras turi šeimą. Ji nori ir šeimą išlaikyti, ir arklį lentynėse daugiau pinigų laimėti. Šeimai pinigų jis dar turi, bet naujam bilietui nupirkti ir pritrūko. Ką jis daro? Ogi jis eina pas pažįstamą ir prašo paskolinti. Šis paskolina.

Išvadoje — lošime tas vyras nieko nelaimi. Savo bičiuliui po kelerių metų nė cento negražina: vis laukia stambaus laimikio. O šeima? Ji taipgi skursta ir pradeda net moraliai neišsilaikyti.

Antras vaizdas — Vienas tautietis, gerokai pataupes, įsigyja namus. Be abejo, turi nemaža skolos, kurią išmoka dalimis kiekvieną mėnesį. Staiga pas jį savaitės viduryje užėina knygų platintojas ir pasiūlo gerą knygą.

— Ateik šestadienį, paimsiu. — Paaškina. — Dabar neturiu pinigų.

— Tada duodu į skolą, — atsako platintojas.

— Ne, į skolą neimsiu, — nenusileidžia namų savininkas. — Nemėgstu nuolatos skolos gyventi...

Kaip tad su paskolinančio atsakingumu? Savaimė aišku, jei jau kitas nenori net knygų skoloni imti, kad kartais tos skolos nepamirštų, — skolinąs yra atsakingas. Jis atsakingas už būsimą pasiskolinusio nesąžiningumą, jeigu tas nenorės jam paskolos gražinti.

Be abejo, daugiausia atsakingas skolininkas.

Skola ne rona, neužgis, — sako mūsų patarlė. Taip, ji neužgyja net tada, kai, neatgaunant savo paskolos, ji tiesiog tyliai paaukoja. Tai jaučia ir neatsakingas skolininkas: žiūrėkit, kaip jis varžosi, pamatęs skolintoją, kaip jis stengiasi nuduoti jo nematęs, kaip jis jo vengia. Gal dėl to yra plačiai sakoma: jei nenori su kuo nors susipykti, neskolink jam pinigų.

Ne, paskolų mes negalime išbraukti iš kasdienio gyvenimo. Paskola yra taipgi artimo meilės darbas, nes dažnai ja išgelbstimas žmogus iš didesnės ar mažesnės nelaimės. Tačiau mintis yra kita: ir skolintojas, ir skolininkas turi jausti atsakingumą. Kai atsakingumas dingsta, dingsta pasitikėjimas, kartais geras vardas, o kartais ir visas kito gerbūvis.

Taip, šykštumas yra nuodai, bet ir perdidelis išlaidumas — taipgi ne dorybė. Ypačiai negalima šykštuoliu vadinti santūrus darbininko, tiek pat uždirbančio, kiek ir jo draugas, kuris, tačiau, sugeba per trumpą laiką visą uždarbį per gerkle perleisti. Nuolatinėmis paskolomis jo nepataisysi: jį reikia pamokyti arba pritaikinti sankcijas.

NEZINIOJOME

Naujas pricėris: Kaip jums patiko mano pirmasis pamokslas? Mačiau stovėjote prie durų.

Užkalbintasis: Puikiai kalbėjote, ypač apie nuodėmę. Ligi šiol, tiesą sakant, mažai kas čia žinojo, kas yra nuodėmė, kol tamsta čia atvykote.

RINKIMŲ MITINGE

Demokratui bekalbant kažkas iš respublikonų ėmė ir nusiviedė jam prie tribūnos kopūsto galvą. Tas pasižiūrėjo ir ramiai pasakė:

— Tai geras ženklas, kai man po kojų jau ritasi respublikonų galvos...

Popiežius Pijus XII skelbia šv. Marijos Dangun Ėmimo dogmą. Iškilnėse dalyvavo apie pusę milijono žmonių.

ŠV. KAZIMIERO "AIDAMS" 25 METAI

ŠKA "AIDAI" XIII m. Nr. 1 1950 m. spalio mėn. 24 pusl. Leidžia šv. Kazimiero Akademija, 2601 West Marquette Road, Chicago 29, Illinois. Prenumerata \$1.00 metams.

Nuostabu, kaip tas laikas greitai bėga! Net nepastebėjau, kad šiais metais sukako sidabrinis jubiliejus leidžiamiesiems į platų pasaulį "Šv. Kazimiero Akademijos Aidams", didelio formato, su meniškais viršeliais.

Pirmą kartą suaidėjo 1925 metais

Beskaitant tik ką išėjusį iš spaudos spalio mėn. meniškai iliustruotą ŠKA "AIDŲ" žurnalą, užtinkame, kad pirmame "Aidų" numeryje, 1925 metų birželio mėn. Ona Grigonytė, tų metų akademiją baigiančiųjų pirmininkė, rašė:

"Akademikės sumanė redaguoti laikraštėlį, kuriame būtų talpinama mūsų akademijos veikimai. Čia drauge būtų mūsų mokslo, literatūros, dramos, ir kiti skyriai".

Gi kun. Kazimieras Reklaitis, MIC., tų metų akademijos kapelionas, apibūdines paties laikraštėlio reikalą, pabrėžė: "Kaip jaunas medelis ir švelni gėlėle reikalingi rūpestingos priežiūros, kad prigytų, augtų ir duotų gerų vaisių, taip lygiai ir jaunuolio-lės siekla reikalinga iš pat mažumės gero ir protingo auklėjimo. Neužtenka kūdikui duoti mokslo, kad iš jo išaugtų geras žmogus, bet reikia dar lavinti jo valią, kad ji būtų palinkusi prie gero, tvirta doroje; reikia lavinti jo širdį, kad ji būtų jautri visam, kas yra kilnu ir gražu..."

Šv. Kazimiero Akademijos "Aidai", nors kartais mainė išvaizdą ir turinio apimtį, per tuos 25 metus tiksliai vaizdavo nuveiktus lietuvių visuomenės darbus, augo ir brendo su vienuoliais.

Šv. Kazimiero dvasioje Lietuvių tauta visada laikė šv. Kazimierą savo brangiu tautiečiu ir šlovino jį už kilniąsias dorybes. Iš jo gyvenimo sužinome, kad mūsų tautos šventasis ypatingai garbino Mariją ir švenčiausiąjį Sakramentą.

Gražiai suprastamos ir įvertindamos gili šv. Kazimiero pamaldumą, pagarbą Bažnyčios autoritetui, uolų rūpestį tautos reikalais ir vargšų šalpa, akademikės ir alumnės įsi-

gilino ir skleidė tokias kilnias mintis ir svajones "Aidų" skiltyse ir rūpestingai dirbo Tėvynės gerovei per tuos praėjusius 25 metus, niekada neatstolindamos nuo kilnaus ir savo siekimo: "...budėti, kad išaugintų lietuvių dorais, pavyzdiniais žmonėmis".

Antrojo pasaulinio karo metu su vienuoliais saviškiais pergyveno visokius trūkumus ir nepriteklus, bet taikingais "Aidų" aidėjimais nesiliovė saviškis kviešti į bendrą maldą, guodė negrįžusių karių šeimas ir nuolat rodė į Amžinybę viltį. Vėliau, "Aidai" tremtiniam, kaip svyturys, siuntė skaidrią šviesą į laikinę prieglaudą, ir jiems visiems minėjo apie Apvaizdos tikrovę.

Jubiliejinuose Metuose Jubiliejiniai Metai iškilmingi visiems! Daug akademikų, bet daugiau alumnų jau padarė arba daro kelionę į Amžinąjį Miestą. Štai, veikli ir įžymi alumnė Z. Jurgaitytė "Su Maldininkais pas šventąjį Tėvą" įdomiai išryškina savo apsilankymą Romoje:

"Maldininkų tūkstančiais... Galinga malda, lyg nuo aukuro aidai kyla aukštyn, ir slepiasi kur tai virš skliauto ir debesų. Parpuoliau ant kelių ir aš dėkoti Viešpačiui ir Jo Motinai Marijai už malonę, kurią dabar širdis dar labiau pajuto ir užsiliejo dėkingumu ir meile" (12 pusl.).

Gavus audienciją ir palaiminimą, alumnė Z. Jurgaitytė dalinasi su "Aidų" skaitytojais gražiai mintimi apie šventąjį Tėvą:

"Laikė tų kelių minutų audiencijos, žiūrėdama į jį, ma-

NAUJOJI DOGMA ŠVENTRAŠTYJE

"Darbininko" 83 nr. "Dabarties pastabose" buvo įdomiai atsakyta vienam krašto piliečiui, kuris nenori pripažinti jokios dogmos. Nieko nuostabaus. Atsiranda tokių piliečių ir daugiau. Teko nugirsti savomis ausimis kad ir tokį priekaištą: pirma aš buvau laisvas tikėti ar netikėti, dabar esu suvaržytas. Kokią gi teisę turi žmogus, toks pat kaip ir aš, mane įpareigoti tam tikėti?

Dėl tokių kalbų norėtusi atsakyti nors ir bendrai apie dogmų tikėtinumą. Popiežius yra tik tada neklaidingas, kada jis kalba iš Katedros, kaip visos Katalikų Bažnyčios vyriausias mokytojas ir kada jis skelbia tikėjimo ar dorovės tiesas. Skelbiamoji tiesa turi būti Dievo apreiškta, o ne paties popiežiaus, ar vyskupų, ar teologų, ar tikinčiųjų išsigalvota. Be to, ta tiesa turi būti apreiškta dar prieš paskutinio apaštalo šv. Jono mirtį. Jei ji apreiškta kokiame šventajam šiais laikais, tai nebus popiežiaus skelbiama dogma.

Skelbiant paskutinę dogmą, visos sąlygos buvo išlaikytos. Popiežius kalbėjo ne kaip privatus asmuo, o kaip Katalikų Bažnyčios vyriausias Ganytojas ir Mokytojas, kalbėjo aptardamas tikėjimo tiesą ir rėmėsi šv. Raštu ir mokslo Bažnyčios Tėvų, kurie betarpiškai ar per kitus girdėjo apaštalų pamokinius. Jei šiuose dviejuose šaltiniuose negalima rasti apreiškto tiesos, tada ir dogmos negali būti.

Čia nenorime liesti Bažnyčios Tėvų mokslą, kuris yra gana aiškus. Pažiūrėkime į šventraštį, ką jis sako apie Mariją. Marija visame gyvenime buvo glaudžiai sujungta su Kristumi Jo atpirkimo darbe. Kristus nugalėjo nuodėmę ir mirtį. Marija irgi buvo be nuodėmės, net ir be gimtosios, kurią užsitraukia Adomo vaikai, o ją užsitraukdami, užsitraukia prakeikimą: "pavirsi į dulkę". Jau Mozės išpranašautoje pergalėje matome moteriškę ir jos vaisių. Tas vaisius, kuris nugalėjo pragaro galybę, buvo Kristus. Iš to seka, kad ir moteriškė turėjo nugalėti ne tik nuodėmę, bet ir mirtį, arba neturėjo būti paliesta prakeikimo: po mirties pavirsti į dulkę, kitais žodžiais, neturėjo žemėje supūti. Be to, ji buvo malonės pilnoji ir Dievo - Žmogaus motina, todėl buvo natūralu, kad kūnas, davęs pasauliui Išganytoją, būtų privilegijuotas ir sektų Kristų pomirtiniame gyvenime. Taip ir buvo. Kristui nugalėjus mirtį ir nuodėmę, Marija taip pat nugalėjo abidvi blogybes, nes šios dvi yra visada glaudžiai jungiamos šv. Povilo laiškuose.

Tos šv. Rašto vietos, iš kurių galima išvesti Marijos privilegiją, yra panaudotės ir popiežiaus Pijaus XII bulėje "Munificentissimus Deus", kuria paskelbė naują dogmą. Bulė aiškiai pasako, kad visų Tėvų, teologų, šventųjų ir vyskupų mokslas daugiausia rėmėsi šv. Rašto tvirtinimais. Tad nuostabu, kad jau nuo seno buvo švenčiama ir Zolinės šventė, kuri kasmet primindavo: Marija yra Danguje su kūnu ir siela.

T. Dr. Klemensas Žalalis, O.F.M.

čiau jog pro tuos jo storus akiinius spindi tėviškas nuosir-dumas. Akys, aiškios, jautrios, lyg atspindys ir sielos, iš kur trykšta šventumo ir pamaldumo spinduliai. Tas jo nuolankumas, tėviškias vaišingumas, pabrąšino, pridavė stiprybės ir supratimą, kad būtina reikia Dievą mylėti..." (13 pusl.).

Arba, talentingas Stud. Ziogelis patogiam kurinėlyje "Stiklo Karste Mieganti Karalaitė", trumpai apibūdindamas šv. Marijos Goretii gyvenimą, sukuria tokias įkvepiančias mintis:

"Šventieji Metai. Amžinasis Miestas. Iš įvairių kraštų tūkstančiai pilgrimų skuba į didžiulę bažnyčią. Tarp kitų įsimaišęs ir aš einu. Ir pamatau?! Juk tai mano kūdikystės pasakų karalaitė!.. Aukštai prie altoriaus, stiklo karstete, dangiško grožio besišypsanti mergaitė. Minios eilėmis plaukia ją pasveikinti. Kas ji? O, tai mūsų dienų šventoji!.. Tai mergelė — kankinė Marija Goretii!"

Dar daugiau ir kilniau: "Marijos Goretii vardas į Gyrimo Knygą liko rašytas aukso raidėmis. Jos šventumą dangiškasis Tėvas paliudiję stebuklais. Iš kur tokia garbė ir laimė tai paprastai beturtei mergaitei? — Pasiaukojimas kitų gerovei. Iš tikimybės kasdieniniuose mažuose dalykuose ją silpnutę išugdė į karštygę, — į šventąją!..." (4-5 pusl.).

Garsiojo dailininko Titiano arkipaveikslas "Šv. Panelės Marijos ir Dangu Ėmimas" 2-me puslapyje nušviečia tikslą: "Mano buveinė šventųjų daugybėje". — Iškilmingąją Visų šventųjų dieną Popiežius Pijus XII paskelbė Nekalčiausios Panelės Marijos ir Dangu Ėmimo dogmą.

Gražu ir kilnu! "Aidų" puslapiuose turinys brandus, mintys kilnios ir palaimios. Seselė Anna Maria, ŠKA "Aidų" redaktorė, nusi-pelno nuosirdaus pasveikinimo ir gražių pagyrimų. Neišsemiamos antgaminių (Nukelta į 6-tą pusl.)

Atlaidų Šaltinis Tėvo Kazimiero Kapucino Paminklinė Maldaknygė

Yra tikrai patraukli, graži ir turininga. Atspausa stambiomis raidėmis, stipriais odos apdarais, turi paaukuotus kraštus ir lietuvišką kryžių viršelyje. Švenčių kalėndorius siekia iki 1993 metų, kas retoje maldaknygėje pasitaiko. Turi 574 pusl. ir kainuoja tik \$3.75.

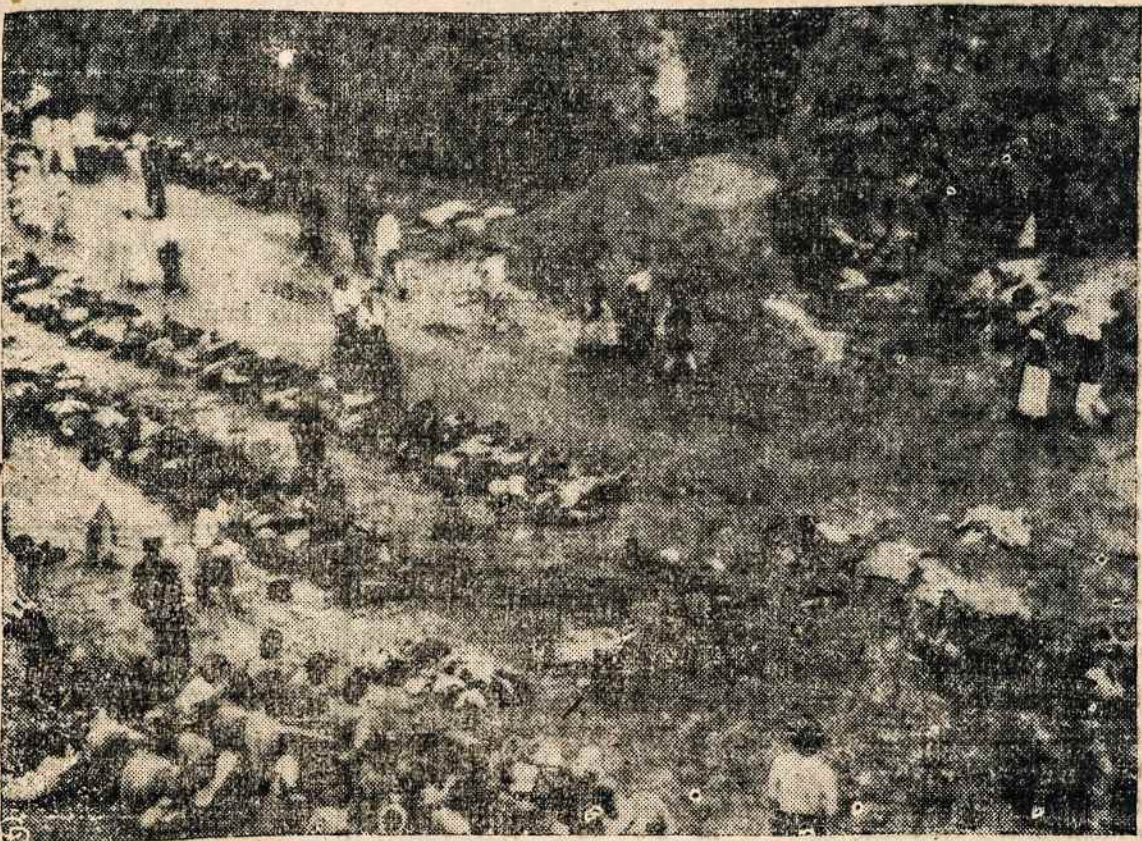
Atlaidų maldas yra peržiūrėjęs Tėvas Dr. Kl. Zalalis, O.F.M. Užsakant "Atlaidų Šaltinį" prašome užpildyti šį kuponą:

DARBININKO Administracijai
366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

Šiuo siūniu \$3.75 ir prašau man prisiųsti "ATLAIDŲ ŠALTINĮ".

Vardas ir pavardė

Adresas

Pasitraukdami iš Suchon komunistai išžudė 65 amerikiečių ir 21 korejiečių belaisvių.

Amerikos Lietuvių

ŽIDINIULOSE

Lietuvių katalikų jaunimo šventė Daytone

Žiupsnelis išpūdžių iš Michigan - Ohio
apskričio vyčių seimelio

Dayton, Ohio

Lapkričio mėn. 4 ir 5 dienomis Dayton įvyko Michigan - Ohio apskričio vyčių seimelis, sutraukęs gražų būrį lietuvių katalikų jaunimo iš paminėtų steitų, o taip pat ir iš kitų. Delegatų ir svečių buvo iš Čikagos, Detroito, Clevelando, Cincinnati, Pittsburgho ir kitų vietovių. Seimelio rengėjai buvo 96-toji Lietuvos Vyčių kuopa Dayton. Į seimelį buvo atvykęs Centro Valdybos vicepirmininkas J. Jesulaitis iš Čikagos, kuris posėdžio metu tarė keletą žodžių ir pasidžiaugė gražiai pravedamu seimeliu.

Pirmąją suvažiavimo dieną parapijos svetainėje įvyko susipažinimo vakarėlis. Sekmadienį, lapkričio mėn. 5 d., 10 val. įvyko pamaldos, kurių metu vietos kuopos dvasios vadovai kun. V. Katariskis pasakė tai progai pritaikintą pamokslą. Po pamaldų turėta bendri užkandžiai.

Darbo posėdis

Sekmadienį, 2 val. po pietų parapijos salėje įvyko darbo posėdis. Posėdžiui pirmininkavo apskričio valdybos pirmininkas Pr. Gudelis. Buvo iš-

● **"Draugo"** redakcijos ir administracijos personalas lapkričio 6 d. sveikino šio laikraščio redaktorių ir žymų Amerikos lietuvių veikėją Leonardą Šimutį jo vardadienio proga.

● **F. Korsakaitė**, dainininkė, kurį prieš keletą metų apsigyveno Los Angeles, Calif., gruodžio 16 d. dalyvaus New York'e Times salėje koncerto debutu.

● **Polyna Stoska**, Amerikoje plačiai žinoma dainininkė pasirašė su Morton Downey New York'e dalyvauti, kaip solistė jo CBS televizijos programoj lapkričio 24 d.

● **Čiurlioniečiai** gruodžio 2 d. koncertuos Toronto, Kanadoje pas Kanados lietuvius verslininkus.

klausyta valdybos narių, kuopų pirmininkų ir įvairių komisijų pranešimai. Po to buvo pasitarta įvairiais svarbesniais organizacijos reikalais, padaryta naujų nutarimų ir išrinkta nauja valdyba. Apskričio dvasios vadu pakviestas kun. P. Gailevičius, Cincinnati kuopos dvasios vadovs. Kita valdybos sudėtis ši: Pr. Gudelis — pirm., R. Boris — vicepirm. I, VI. Čyvas — vicepirm. II, Mrs. M. Lucas — sekretorė, Miss Ann Mae Uznis — kasininkė, B. Šimkus — sporto reikalų vadovas, gi kontrolės komisijon (trustees) išrinkti — J. Scott ir L. Valiukas.

Svarbesni nutarimai. Lietuvos reikalų ir lietuviybės palaikymo komisijos panaikintos, o jų darbas uždėtas vicepirmininkams R. Boris, be turimų pareigų kaip vicepirmininkas I, turės dabar rūpintis ir Lietuvos reikalų komisijos iki šiol turėtu darbu. Antrajam vicepirmininkui pavesta rūpintis lietuviškumo palaikymo programos reikalais. Nutarta ateity seimelius ruošti tik kartą į metus visad apie balandžio mėn. pabaigą. Taip pat nutarta seimelių proga bendromis jėgomis suruošti toje vietoje, kur seimelis vyksta, viešą vakarą su jdomia, lietuviška programa. Už didelį darbą Lietuvos vyčių organizacijai seimelis padarė nutarimą prašyti Vyr. Garbės Narių Tarybą Pr. Gudelį pakelti į vyčių organizacijos garbės narius. Ta pačia proga užsimota atgaivinti dvi kuopas — Detroito ir Youngstown, Ohio. Kiek iš seimelio delegatų paaikėjo antrosios kuopos atgaivinimui Detroito didelių kliūčių daro vienas asmuo, kuriam, pagal užimamą vietą, tik sveikinti ir remti tą žygį tetiktų. Ta pati istorija yra ir Grand Rapids, Mich.

Banketas

Po darbo posėdžio įvyko kuklus banketas, kuriame dalyvavo trys Centro Valdybos nariai: Pr. Gudelis, J. Jesulaitis ir Dorothy Miller, vietos kuopos dvasios vadovs kun. V. Katariskis ir Daytono Universiteto profesorius (lietuvis) J. J. Ambrose. Profesorius savo kalboje prisiminė tuos laikus, kada ir jis priklausęs vyčiams, pasidžiaugė gražia vyčių veik-

"AIDAMS"

(Atkelta iš 5-to pusl.)
minčių versmės trykšta kanaaninko M. Vaitkaus "Baltam žiede Būtis beribė", kur reikišias dangiškoji visagalybė:
"O saulės širdyje nežemiška, bekunė, lengvutė Ostija, balta dangaus klajūnė, paskendusi tyloj rimties galybėj rymo, visatos ir žmogaus valdydama likimą...
Todėl, —
"Tad himnas man širdy, ir saulėm akys švyti, ir veržiasi audra, iš sielos — pasakyti tą paslaptį griausmais, kad ji šaltoj bedugnėj — žmonių krūtinėje — sukurtų meilės ugnį!" (3 pusl.).

la, davė puikių patarimų ir pažadėjo ir ateity artimai bendradarbiauti. Didesnė dalyvių dalį bankete, be abejo, sudarė patys šeimininkai.

Apskritai, seimelis praėjo gražioje bendradarbiavimo dvasioje tarp vietos lietuvių ir naujųjų ateivių. Reikėtų kiekvienai kuopai pasistengti kiek galima daugiau pritraukti naujųjų ateivių. Ypač prisirašymo prie vyčių svarbą turėtų puikiai suprasti ateitininkai, patys be jokių paraginimų patankinti vyčių gretas, įstodami į vyčių organizaciją. L. R.

New Haven, Conn.

"Katriutės Gintarai" atidėta į lapkričio mėn. 19 d.

Dėl susidėjusių aplinkybių svarbus ir įdomus vaidinimas "Katriutės Gintarai" yra atidėtas vienai savaitei vėliau — tai yra į lapkričio - November 19 d., 5 val. vak. parapijos svetainėje. Visi New Haveno lietuviai ir lietuviškos širdingai kviečiami atsilankyti į šį vaidinimą ir pasigerėt svenos mėgėjų gabumais. Smagiai laiką praleisti, linksmai pasišokti ir pasilinksinti su savo kaimynais ir giminėmis bufete.

Taip pat paremsite svarbų sąjungiečių sumanymą. Visi kviečiami atsilankyti ir maloniai pasilinksinti ir pasišokti. M.

Ir vėl Stoughtonas kaltas...

— Kai sausio mėn. 17 d. buvo išplėsta Brink's bankas ir pavogta daugiau kaip 1 milijonas ir 2 šimtu tūkstančių dolerių, tai pavasarį buvo ras-ta to sunkvežimio, kuriuo buvo vežami pinigai, sudėję likučiai Stoughtono pelkėse.

Kai spalio mėn. 30 d. buvo išplėsta Newton, Mass. bankas ir pavogta 56,600 dol., tai vėl "šilti pėdsakai" atvedė į Stoughtoną.

Ar čia gyvena gudrūs specialistai, ar tik nekalti, ramūs gyventojai nukentė negarbę, o "darbuotojai" kas kita, New York'e ar kur kitur saugioje vietoje. Lauksim kuo tas baigsis.

— Du lietuviai trėmtiniai jau įsigijo "carus", bet savo "proca" uždirbtais pinigais.

— Per spalio mėn. rinkomės į bažnyčią rožančių kalbėti, nors nedaug, bet gražiai.

— Jonas Valuntas, gyv. Water St. 84 išvežtas į Boston ausų - gerklių ligoninę. Jam padaryta gerklių operacija. Ligonis ilgysi lietuviško žodžio.

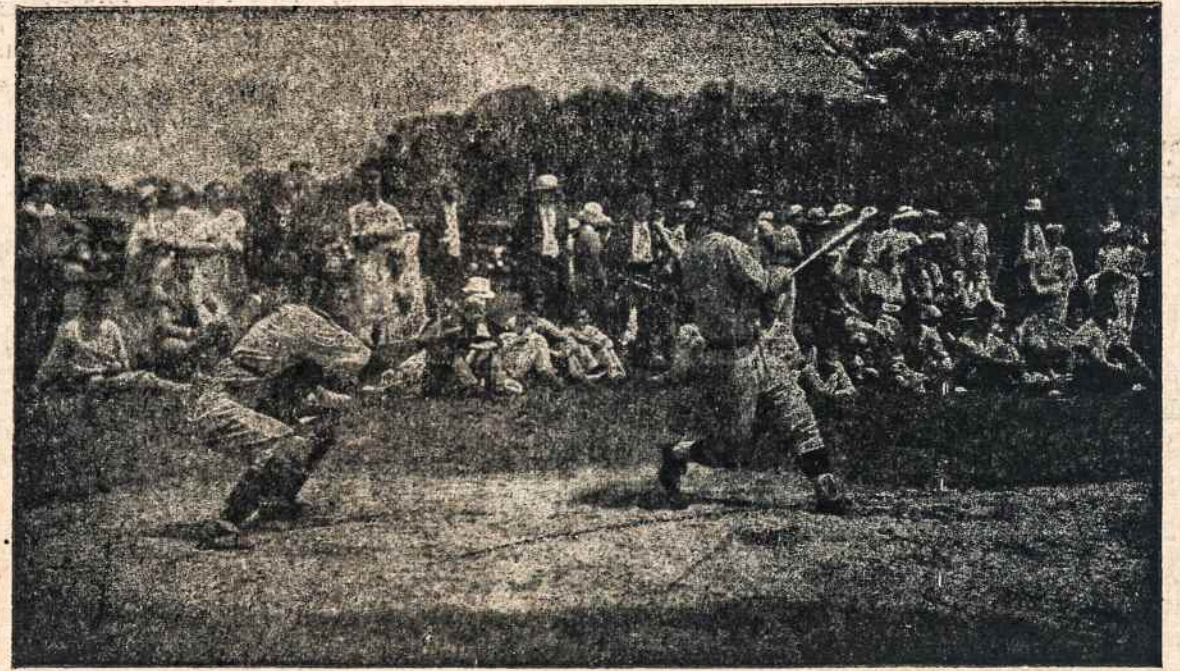
— Charles Valunt patalpintas Medical Center Stoughtone; serga sunkiai.

— Vieno naujakurio paragin-ti stoughtoniečiai užsirašė 14 egz. "Lietuvos Istorija" Dr. A. Šapokos. Mik.

25 METAI

Yra dar keletas ir kitų gražių kurinėlių. Bet kai žvelgiame į viršelį, būtent, į Šv. Kazimiero paveikslą, kyla daug reikšmingųjų minčių. Galingoji Dievo Apvaizda, turbūt, leido Šv. Kazimieriui globoti Jo vardo Akademiją ir "Aidus", nes iš tikrųjų matome didelę pažangą. 1925 metais akademikių skaičius buvo 62, o šiais — 520. Alumnių 1925 metais buvo 23, o dabar — 1,666 alum-nės. Gi SKA "Aidai" gali džiaugtis gražiu pasisekimu. Samata.

Politinė valdžia nėra su jokia valstybės forma neišskiriama susijusi. Galima vieną ar kitą formą laisvai pasirinkti. Svarbu tik, kad tikrai būtų siekiama viešosios naudos ir gerovės. Leonas XIII.

Marianapolio kolegijos sportininkai

XVIII TĖVŲ MARIJONŲ RĖMĖJŲ SEIMAS MARIANAPOLYJE

Aštuonioliktasis T.T. Marijonų Seimas įvyko š. m. spalio 29 — Kristaus Karaliaus šventėje. 11 valandą už rėmėjus buvo atlaikytos šv. Mišios Kolegijos koplyčioje, kurias atnašavo Amerikos provincijos Tėvų Marijonų provincijolas kun. J. Jančius, asistuojamas diakono kun. J. Petrausko. Progai pritaikintą pamokslą pasakė kun. A. Šeputa. Po pamaldų buvo bendri seimo dalyvių pietūs mokyklos valgomajame.

Seimo posėdžiai prasidėjo apie pusę trijų mokyklos studijų salėje, papuoštoje mokyklos, JAV ir Lietuvos vėliavomis. T.T. Marijonų Rėmėjų pirmininkas, kun. J. Vaitekūnas, paprašė Worcester lietuvių šv. Kazimiero parapijos kleboną kun. A. Petraitį sukalbėti seimo atidarymo maldą ir pasiūlė prezidiumą bei komisijas. Darbo prezidiumą sudarė šie asmenys: adv. A. Mileris — pirmininkas, p. Ridikienė iš Worcester ir p. L. Kačinskis iš Providence — vicepirmininkai, p. J. Mažukaitė ir J. Aleksandravičius — sekretoriai; rezoliucijų komisiją — kun. Stasius Būdavas, kun. A. Šeputa ir p. Lukšys; mandatų komisiją — kun. P. Barauskis, p. Grigas ir p. Brazauskas.

Prezidiumo pirmininkas supažindino seimo dalyvius su naujuoju Marianapolio vyresniuoju ir prašė rėmėjų jį remti visais galimais būdais, kad galėtų išlaikyti mokslo įstaigą tinkamoje aukštumoje. Pagal dienotvarkę, sekė pereinū metų protokolo skaitymas. Protokola seimas priėmė be patai-džių.

Po to, sekė sveikinimai. Pirmasis seimą pasveikino T.T. Marijonų Rėmėjų centro valdybos pirmininkas, kun. J. Vaitekūnas, pažymėdamas, kad prieš keturiasdešimt metų Federacijos seimuose ilgus metus buvo kalbama apie reikalą įsteigti lietuvišką kolegiją Amerikoje ir tai buvo Marijonai, kurie ją įsteigė ir išlaikė iki šių dienų tinkamoje aukštumoje. Bet lietuvišką mokyklą turime, o lietuvių mokinių stingame. Kur to priežastis? Mūsų apsileidimas, ir gal tai, kad čia ne vaikai tėvų, bet tėvai vaikų klausia. Reikėtų dėti vilties į naujakurių ir negali mokykla pasinaudoti, o išeities viš dėlto reikėtų ieškoti.

Antrasis seimą sveikino Amerikos Marijonų provincijolas, kun. J. Jančius. Pirmiausiai jis supažindino su seimu naująjį Marianapolio Vyresnįjį, kun. J. Petrauską, Marianapolio auklėtinį. Seimo dalyviams buvo labai maloni naujiena, kad buvęs mokinys paskirtas mokyklai vadovauti.

Kunigas provincijolas perdavė seimui Chicagos Rėmėjų sveikinimus. Drauge pažymėjo, kad Marijonų pajėgas kai kas perversina: vienuolija nėra labai stipri nei žmonėmis, nei turto, tačiau darė ir daro, ką gali. Marijonams labai svarbu, kad jų įstaigos augtų ir stiprėtų, o ypač rūpi, kad Marianapolis būtų grynai lietuviška mokslo įstaiga, bet mažėja lietuvių mokiniai ir jie yra priversti leisti naudotis jų paslaugomis kitataučiams. Provincijolas taip pat deda viltis į naujakurius, bet naujakuriams turėtų padėti senesnieji.

Po tėvo provincijolo seimą sveikino kun. Stasius Būdavas, palygindamas mūsų laikų besikaupiančius audros debesis su mokyklos padėtimi ir patarė ieškoti išeičių. Mokinių vardu seimą sveikino studentas Mingaila Milasevičius.

Prezidiumo pirmininkas pastebėjo, kad Worcester parapijos klebonas per pradžios mokyklos diplomų įteikimo iškilmes pasiūlė vienam mokiniui stipendiją tęsti mokslą Marianapolyje, bet kandidato neatsirado. Tas pavyzdys labai vaizdžiai nušviečia padėtį, kurią yra atsiderusi lietuviška mokykla. Seimą sveikino p. Ridikienė Worcester T.T. Marijonų Rėmėjų skyriaus vardu su šimto dolerių auka.

Kun. A. Petraitis, didelis Marianapolio Rėmėjas, sveikindamas seimą pasakė, kad jis niekuomet pesimistas nebuvo ir nenori, kad pesimizmu kas užsikrėstų: Dievi padedant tęsėsimė! Ir seimą užtikrino, kad Worcester visada rems šią mokslo įstaigą. Kun. Petraitis ir kun. Vaitekūnas aukkojo T.T. Marijonams: pirmasis 30 dol. ir antrasis 25 dol. Dar seimą pasveikino prof. Parulis, taip pat ejęs mokslus Marianapolyje ir dabar dėstąs lietuvių kalbą vienoje Worcester viešojoje mokykloje.

Raštu ir asmeniškai įteiktomis aukomis seimą sveikino šie asmenys: Mrs. A. Markus iš Worcester — 5 dol.; Mr. Kašėta iš Worcester — 5 dol.; Mrs. Vengrienė, So. Boston, — 5 dol.; Mrs. Ona Girdzijauskas, Waterbury, — 10 dol.; Waterbury Gyv. Rož. D-ja — 5 dol.; Mrs. Karinauskienė, Waterbury — 5 dol.; per kun. J. Valantiejų — 100 dol.; Mažuknų šeima, Worcester, — 25 dol.; kun. Virmauskis, So. Boston, — 25 dol.; V. ir J. Brazauskai, So. Boston, — 5 dol.; Waterbury T.T. Marijonų Rėm. skyr. — 50 dol.; Worcester šv. Onos D-ja — 5 dol.; Mr. ir Mrs. Kripai, Hartford, — 5 dol.; Mr. ir Mrs. Lukšiai, Worcester, 10 dol. iš Marianapolio anonimai: R. ir R., ir A., ir A. — 25 dol., Mrs. Jeskulevičienė, Brockton, 5 dol.; Mrs. Ma-

mendulis Brockton, 2 dol. ir iš ten pat Mrs. Grigas, Brockton, 2 dol. Po to, salėje buvo rinkliava ir seimo dalyviai sumetė 91 dol. Viso gauta aukų 538 doleriai.

Marianapolio vyresnysis ir Kolegijos Rektorių, kun. J. Petrauskas padėkojo rėmėjams už paramą. Su įprastu jumoru jis nupiešė mokyklos padėtį. Mokykla, esą, turi būti katalikiška ir lietuviška. Iš religinės pusės mokyklai pavojaus nėra, nes kitatikių tėra tik du, o iš tautiškosios pusės yra pavojaus, nes lietuviškos kilmės studentai sudaro labai mažą nuosimtį. Tikisi, kad reikalai ateityje pagerės.

Svarstant bėgamuosius reikalus, buvo paliesta ateinančio seimo data. Vieni siūlė seimą šaukti per Atvelykį, kiti gi laikėsi rudens, bet visi sutiko, kad Kristaus Karaliaus šventė seimui netinkanti, nes kiekvienai parapijai per tą šventę turinti parengimą bei iškilmes, dėl to nukentėta seimo gausumas. Data palikta nuspręsti pačiai Marianapolio vadovybei.

Antras klausimas, kuris seimo ilgeliau buvo svarstomas, tai būdas, kaip padidinti lietuvių mokinių skaičių Marianapolyje. Nutarta pagyvinti skyrių veiklą ir pageidauti, kad Marianapolio vadovybė suėtų į glaudesnį kontaktą su vietos klebonais. Trečias klausimas: Marijos Dienos ir šventovės įsteigimas Marianapolyje. Nutarta Marijos Dieną švęsti antrąjį rugsėjo sekmadienį, t. y., artimiausią 8 rugsėjo sekmadienį. Tai būtų drauge tautos ir bažnyčios šventė.

Sekė mandatų komisijos raportas, kurį padarė Marianapolio Aukštesniosios Mokyklos Principalas, kun. P. Barauskis: susirinkusių seime skaičius siekė arti šimto. Rezoliucijų komisijos raportą skaitė kun. A. Šeputa: 1. nutarti naują seimo datą; 2. padidinti mokinių skaičių; 3. Marijos Dieną švęsti antrąjį rugsėjo sekmadienį ir 4. steigti naujus T.T. Marijonų Rėmėjų skyrius. Valdyba perrinkta ta pati. Seimas baigėsi Tėvo Provincijolo sukalbėta maldą lygiai 5 valandą. Šv. Sakramentu seimo dalyvius palaimino kun. A. Petraitis.

Europa ir visas pasaulis šiandien yra toliau nuo tikrosios taikos negu kada nors tai yra buvę. Pijus XII.

Tel. AV 2-4026

J. Repshis, M.D.

Lietuvis Gydytojas
495 Columbia Road
arti Uphams Corner
Dorchester, Mass.

Ofiso Valandos: 2-4 ir 6-8.

Patenkino Brocktoniečius

per 50 metų, teikdama anglius ir aliejų.

Paroduodame

Leda—Anglius—Coke—Aliejų—Oil Burnerius

BROCKTON ICE & COAL CO.

27 Lawrence St.,

Brockton, Mass.

Tel. 189

BROTHERHOOD OIL CO.

Pečiams ir šildymui aliejus.

Urmu ir Retail

Tel. 6140

Mes įdedame apšildymui sistemą

"Metered Service"

574 No. Montello St.,

Brockton, Mass.

CADILLAC

PONTIAC

WM. H. BASSETT CO.

1782 Main St.

33 Main St.

BROCKTON, MASS.

BRIDGEWATER, MASS.

ŠACHMATAI

— veda K. Merkis —

□ Su Boylston klubų lygion. Lapkričio 10 d. Bostono Metropolitan lygos pirmenybių rungtynėse susitiko abu pirmenybių šulai: Boylston klubas ir lietuviai. Turėdami po du laimėjimus (Boylston prieš Newton 4½ - ½ ir Cambridge 3 - 2, o lietuviai prieš Lynn 3 - 2 ir Harvardo universitetą 3½ - 1½) jautė, kad nuo šių rungtynių pareis, kas pirmas Bostono pirmenybėse.

Boylston klubas buvo atvykęs stipriam sąstate (Adams — JAV 1948 open nugalėtojas, Lymon — laimėjęs 2 matčius su Adams, Daly — buv. Bostono meistris, Gring ir Yaffe), bet rungtynės baigėsi lygiomis. Lietuviai ir Boylston klubas ir toliau lieka varžovai Bostono pirmenybėse.

Rungtynių pasekmės: Adams — Škema 1-0, Lymon — Merkis 1-0, Daly — Kontautas ½-½, Gring — Keturakis 0-1, Yaffe — Kubilius 0-1.

Kitą penktadienį lietuviai vyksta į Newton, kur susitikis su vietos YMCA šachmatų klubu.

□ Škema priešaky. Antrame rate Škema įveikė Merkį ir turėdamas du taškus eina pirmuoju Bostono pirmenybėse. Daly laimėjo prieš Cheevers.

Kitų partijos nebaigtos. Pirmenybės vyksta ketvirtadieniais Boston City Club patalpose, Court Square.

□ Bostono B kl. pirmenybėse, kurios prasidėjo lapkričio 7 d., Cambridge YMCA klube, P. Kontautas laimėjo pirmąjį tašką, įveikdamas J. Starinską. Dr. Bersdorf įveikė Millerį.

□ Arlauskas antras Australijoje. Norwood turnyras, kuriame dalyvavo 12 Pietų Australijos šachmatininkų, baigėsi Berimano laimėjimu. Jis surinko 5½ taškų (6 ratai, šveicarijos sistema), Arlauskas 5 t. Kitas lietuvius Lelys pelnė 3 t.

□ Australija - JAV. Romanas Arlauskas, lošdamas ketvirtąjį lentą už Australiją įveikė A. Weiss iš Kalifornijos 1½ - ½.

□ Tarybų Lietuvos pirmenybės 1950 m. laimėjo Abramavičius ir Cholmov po 11½ taškų (iš 14). Latvijos pirmenybės laimėjo Mezgailis su 17 (19), Estijos pirmenybes laimėjo Randoviz su 16 (19).

□ JAV didmeisteris Rashevsky išvyko į Olandiją dalyvauti tarptautiniame turnyre, kuriam bus dr. Euwe, stipriausieji Jugoslavijos ir kt. kraštų meistreriai.

KĄ IR KAIP RAŠYTI Į LAIKRAŠTĮ

Tokiu pavadinimu Dr. J. Prunskis yra parašęs knygėlę 46 puslapių. Išleido "Draugas", 2334 So. Oakley Avenue, Chicago 8, Illinois. Kaina 20 c.

Knygėlė išėjo jau prieš pusę metų, bet ją priminti pradedantiems rašyti niekada nevēlu.

Dr. J. Prunskis, žymusis laikraštinių ir pagarsėjęs žurnalistas, parašė vertingą ir tikrai naudingą kūrinių "Ką ir kaip rašyti į laikraštį".

Daug metų dirbęs ir plačiai rašęs lietuvių laikraščiams, autorius taria autoritetingą patariamąjį žodį koresponden-

tams naujiems, kūrėjams ir rašytojams.

Laikraštinių ir rašytojų pareiga

Laikraštinių ir rašytojų pareiga yra įtakinga ir be galo svarbi. Šiandien tūkstančiai skaito parašytus laikraštinių ar rašytojų straipsnius ir knygas, kurios turėtų įkvėpti kilnų pasiryžimą dirbti žmonių gerovei ir Amžinojo Kūrėjo garbei. Dėlto čia tiksliai cituojamas reikšmingas generolo Kastelno paakstinimas, išreiktas Gerosios Spaudos kongrese Paryžiuje šiais ryškiais žodžiais: "Aš skatinu paremti spaudos platinimą, paremti propaguoti gerą spaudą, kuri gins Jūsų tikėjimą, Jūsų šeimas, Jūsų patrijotines tradicijas" (3 pusl.).

Našesnis bendradarbiavimas
Dr. J. Prunskis atkreipia ypatingą dėmesį į tauraus lietuvių tautos švietėjo prof. St. Šalkausko pareiškimą: "Spauda yra viena stipriausių priemonių, ji barsto gyvybės ir mirties sėklas", ir toliau rašo: "Ypatingos garbės verti tie, kurie, tęsdami knygnešų tradicijas, talkina lietuviškai spaudai. Talkina ją platindami ir joje bendradarbiaudami" (5 pusl.).

Arba: "Kad tas bendradarbiavimas būtų našesnis, kad ta talka spaudai būtų didesnė su ko mažiausiu jėgų ir laiko išekvojimu, bendradarbiavimas naudinga žinoti redakcijų pageidavimus ir taisykles, kurias patysai gyvenimas yra nustatęs" (T. p.).

Taigi, šis vertingas veikalėlis pirmoje eilėje ir skiriamas tam reikalui, būtent, našesniai bendradarbiavimui lietuvių spaudai.

Ugninga kūrimo kibirkštėlė

Todėl, jei kuris junta ugningą kūrimo kibirkštėlę, bet nėra dar prityręs, dar nėra įpratęs bendradarbiauti lietuvių spaudai ir joje išreikšti kūrybingas savo mintis, patartina tokiam įsigyti tam tikslui parašytą Daktaro J. Prunskio vadovėlį, iš kurio pasinaudotų pagelbiniais nurodymais arba naudingais patarimais, kad galėtų laiko pilnumoje realizuoti, jog "per širdį, protą ir redaktorių perėjęs kūrinys, iš tikrųjų, bus deimantiukas lietuvių rašytojų margaspalvėse kasyklose".

Beje! Žinome, kad kiekvienam Gerasai Dievas davė talentą, arba kaip priprasta sakyti, kad žmogus turi duotą Dievo dovaną kalbėti, veikti, darbuotis, dainuoti, kurti ir t. p. Patsai esi laimingas, jei iš Dievo gavai talentą arba dovaną. Dėl to neužkask ir nepaslėpk to tau Dievo duoto talento žemėje, kuris galis liktis be naudos arba niekais pavirsti, bet jį gausink ir turtink ir nuopelnigai sunaudok tikslu laimėti paguodą ir džiaugsmą arba palaimą ne tik saviškiems ir tėvynei, bet ir Dievo karalystę plėsti čia, žemėje.

Samata.

TEŠIAMAS MOKSLINIS DARBAS

Carl Winter universiteto leidykla Heidelberge 1932 m. pradėjo leisti lietuvių rašomosios kalbos lietuviškai - vokiškai žodyną, redaguojamą dr. Max Niedermano, dr. Franz Brenderio ir dr. Alberto Senn'o. Tuo užsimota atlikti rimtas ir didelis mokslinis darbas.

Ligi 1943 m. šio žodyno darbas buvo davarytas iki žodžio "palaikyti". Žodynas buvo leidžiamas atskirais sąsiuviniais, iš kurių buvo išleista 14-ka sąs., baigiant žodžiu "pagyrimas", kas sudarė 932 pusl. 15-tas sąsiuvinys dėl karo aplinkybių 1943 m. negalėjo pasirodyti.

Atrodė, kad šis mokslinis darbas ilgam laikui turės sustoti. Buvo labai gaila matant, nutrauktą šį darbą jau gerokai įpusėtą. Bet štai 1949 m. pabaigoje Carl Winter universiteto leidykla išleidžia 15-

Wansano uoste amerikiečiai, jūros narai, pasirengę gaudyti minas. Kariniai stuoksniai praneša, kad prie Wansan bolševikai buvo sudarę jūroje patią didžiausią minų užtvaną, kokia ligi šiol buvo žinoma. Buvo išdėliota arti 3000 minų.

tąjį jo (64 psl.) sąsiuvinį ir šiais metais jau pasirodė 16-tas tokio pat dydžio žodyno sąsiuvinys, kuris baigiasi žodžiu "pardauginti".

Su šiuo žodyno sąsiuviniumi yra įvykęs jo redakcijos trijulėje pasikeitimas dėl prof. dr. Fr. Brenderio mirties. Jo vieton yra įstojęs į šį darbą kitas žymus mūsų kalbininkas, Pensilvanijos universiteto ekstrord. prof. dr. as Ant. Saly. Žodyną ir toliau leidžia Carl Winter universiteto leidykla Heidelberge, atskirais sąsiuviniais (64 psl.).

Po karo išleistus du paskutinius sąsiuvinius galima gauti, kas būtų tuo suinteresuotas, pas leidėjus: Carl Winter — universitätsverlag, (17a) Heidelberg, Lutherstrasse 59. Pavienio sąs. kaina DM. 5,40 (apie \$1.50).

Manau, kad tuo suinteresuotų mūsų tautiečių atsiras, ypač iš naujakurių, kurie ne vieną Vokietijoje įsigijome jo anksčiau išleistus sąsiuvinius. Be to, jis bus naudingas, kaip vienintelis tos rūšies platesnis žodynas, ir praktiškas kam lietuvių kalbos reikalui, kai platesnio bendrinės lietuvių kalbos žodyno neturime.

Šio žodyno leidimo darbą finansavimui remia Pensilvanijos universiteto Committee for

the Advancement of Research, už ką leidėjai žodyno 16-to sąs. įžangoje yra išreiškę pamintam komitetui didelę padėką. Palinkėtina jo autoriams ir leidėjams geriausios sėkmės, ypač, kad leidimo darbas daugiau nebūtų pertrauktas.

J. L.-kas.

PRIE KRIKSTO

Vikaras: Kaip bus jo vardas?

Krikšto tėvas: Gustavas Adolfas Sigridas Joachimimas Ulfijus...

Vikaras (zakristijonui): Paduoki man didesnį indelį vandens.

NAMŲ SAVININKAMS

Mes namus taisome, pentiname iš lauko ir vidaus; taisome stogus, gatarus ir kaminius. Nesvarbu kaip toli ir kaip didelis ar mažas darbas. Reikale parašykite atvyrute arba telefonuokite: John Petrus, 131 Pond St., Randolph, Mass. Tel. RA 6-1177-J. So. Bostono ofisas, 409 Broadway, room 4 nuo 5-7 vakarais.

TREJANKA

Mūsų Trejanka yra pasaulinė Trejanka. Mūsų Trejankos šaknis, žievės, sėklos, lapai ir kiti dalykai surinkti nuo saulės tekėjimo ligi saulės nusileidimo. Japonijoje pirmučiausia saulė teka ir mūsų Trejanka prasideda iš Japonijos, Kinijos, Indo-Kinijos, iš Persijos, iš Egipto, Prancūzijos, Ispanijos, Vakarų Indijos, Pietų Amerikos, Centralinės Amerikos, Mexico, Šiaurės Amerikos, Canados — ir čia saulė leidžias. Įmerk Trejanką į ruginę ir gerk po čerktę viso pasaulio gerą mišinį. 75 už pokelį. Prisiunčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

AUTOMATIC LAUNDRY

Namie skalbti neapsimoka. Atneškite baltinius mums ir kai bematant išskalsime gerai ir pigiai.
South Boston, Mass.
396 W. Broadway,
Lietuvis Charles J. Kay, sav.

Užsisakykite Toniko Pas Mus

Pristatom geriausią toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir Visokiems Parengimams.

Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.

Grafton Ave., Islington, Mass.
Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

Pristatome Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų. Mes alų ir toniko pristatome, vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Šaukite:

BORIS BEVERAGE CO.

J. ARLAUSKAS, Savininkas

220 E St., Tel. SO 8-3141, So. Boston, Mass.

Draugijų Valdybų Adresai

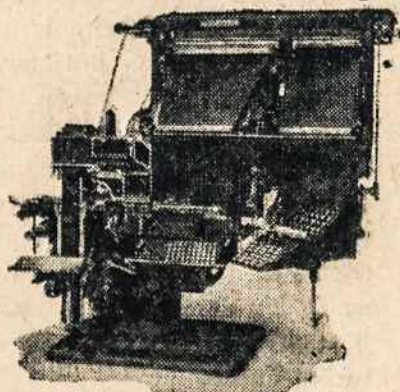
LIETUVOS DUKTERŲ DR. JOS PO GLOBA MOTINOS ŠVCS.

Pirmininkė — Eva Markslėnė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. South Boston 8-1298.
Vice-Pirmininkė — B. Gallūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass. Prot. Rašt. — Stela Overkienė, 555 E. 6th St., So. Boston, Mass. Finans. Rašt. — B. Čiulienė, 409 Broadway, So. Boston, Mass. Tel. So-8-0948.
Izdininkė — Ona Slausis, 51 Tampa St., Mattapan, Mass. Tvarkdarė — M. Matejoškienė, 866 E. 5th St., So. Boston, Mass. Kasos' G. — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 v. vakare. Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininką.

ŠV. JONO EV. BL. PAŠALPINES DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas — Viktoras Medonis, 21 Sanger St., So. Boston, Mass. Vice-Pirm. — Vincas Stakutis, 684 Sixth St., So. Boston, Mass. Protokolų Rašt. — Kazys Rusteika, 206 L St., So. Boston, Mass. Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass. Izdininkas — Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., S. Boston, Mass. Maršalka — Jonas Zaidis, 22 Beethoven St., Roxbury, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio, 2 val. po pietų. Parapijos salėje, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass. Visais draugijos reikalais kreipkitės pas protokolų raštininką.

Atliekame Spaudos Darbus

Laikraštis "Darbininkas" turi prėngęs modernišką spaustu vė, kurioje atlieka įvairiausių spaudos darbus, skubiai ir nebrangiai.

SPAUSDINAME:

knygas, pempfletus, atvirutes, konstitucijas, plakatus, tikietus, vizitines korteles, parengimų programas, įvairius cirkuliorus, laiškam antraštes, konvertus, vestuvių pakvietimus ir kitokius spaudos darbus.

Visais reikalais kreipkitės:

"DARBININKAS"

366 W. Broadway So. Boston 27, Mass.

WE CARRY A COMPLETE LINE OF FARM NEEDS

Farmall Tractors
McCormick - Deering Farm Machines
International Trucks, Parts & Service
Refrigerators & Home Freezers
Good Used Trucks and Used Farm Machinery

MCCARTHY EQUIPMENT COMPANY

1740 MAIN ST., BROCKTON, MASS.
Teles. 6385 — 8-0771

Negaišnuok

DARBLAIKIO SU PEČIUGELA

• Raumeninė pečiugė greitas palengvinkit su Johnson'o PEČIŲ PLESTERIU — beveik tas pats, ką dėtum šildančiu padėkaitu. Jis veikia trejopai: (1) Atgabena šildantį, gydantį kraują į skaudamą vietą. (2) Gelbsti nuvargusiems raumenims — sumažina skausmo smūgius. (3) Flanelinė paduokaitė palaiko šilumą per valandų valandas.

• Pirkit Johnson'o PEČIŲ PLESTERI, pagamintą Johnson & Johnson — patikimiausius vardus chirurgiškų aparataų gamyboje. Gaujamas visose vaistinėse.

WEDDINGS 24 HOUR SERVICE
AVON GREENHOUSES
and FLOWER SHOP
"CLYDE"
FUNERAL WORK CORSES
Tel. Brockton 265
151 E. Main St. Route 28 Avon, Mass.

PARSIDUODA 3 šeimyniū mūro namas. Yra vienas tuščias butas. Namas yra Roxbury parankioje vietoje. Kaina \$5500. Šaukite: BL 8-0787. (10-t-21)

A. J. NAMAKSY

Real Estate & Insurance
409 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Office Tel. SO 8-0948
Res. 37 Oriole Street,
WEST ROXBURY, MASS.
Tel. PA — 7-1233-W

Mt. Hope Florist

formerly Jacob's,
the Florist

73 Battles Street,

Brockton, Mass.

Tel. Brockton 8-0785

Funeral Work and Corsages
a Specialty

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus

Funeral Home
254 W. Broadway
South Boston, Mass.

JOSEPH BARASEVICIUS
Laidotuvių Direktorius
NOTARY PUBLIC

Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šermenims Dykai
Tel. South Boston 8-2590
Avenue 2-2484

CASPER

FUNERAL HOME
187 Dorchester Street
South Boston, Mass.

Joseph W. Casper

(KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šermenims Dykai
Tel. SO 8-1437
South Boston 8-3960

YAKAVONIS

Funeral Home
741 No. Main St.
Brockton, Mass.

V. YAKAVONIS

Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šermenims Dykai
Tel. Brockton 8-1580

WAITKUS

Funeral Home
197 Webster Ave.,
Cambridge, Mass.

PRANAS WAITKUS

Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
(Notary Public)

Patarnavimas dieną ir naktį.
Nauja moderniška koplyčia Šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis.

Kainos tos pačios ir į kitus miestus.

Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434.

WAITT

FUNERAL HOME
30 Emerson Ave.
Brockton, Mass.

Edward J. Waitt

(Waitekūnas)
Laidotuvių Direktorius ir
Balsamuotojas
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Koplyčia Šermenims Dykai
Tel. Brockton 3368

ZALETSKAS

Funeral Home
564 East Broadway
South Boston, Mass.

D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį.
Koplyčia Šermenims dykai.
NOTARY PUBLIC
Tel. SO 8-0815
South Boston 8-2609

Darbininkas

AMERIKOS LIETUVIŲ DARBININKŲ LAIKRAŠTIS

BOSTONO ŽINIOS

Kumigų permainos
 Arkivysk. Richard J. Cushing, D. D. padarė kaikiurių permainų tarp lietuvių kumigų. Kun. F. Bekša iš Cambridge lietuvių parapijos perkeltas į Lynn, Mass.; kun. Juozas Petrauskas iš Haverhill, Mass. atkeltas į Cambridge lietuvių parapiją, o kun. Jonas Bernatonis iš Sv. Pranciškaus lietuvių par. Lawrence, Mass. perkeltas į Haverhill, Mass.

Ateitininkai
 gausiai dalyvavo šv. Valandoje, kurią vedė praeitą penktadienį kun. Albertas Kontautas ir pasakė pamokslą. Ateitininkai laike šv. Valandos pagiedoję šv. giesmių. Sekantį sekmadienį kun. Virmauskis pagyrė ateitininkus ir ta proga jis paragino ir visus parapijiečius gausiai lankytis penktadieniais į šv. Valandą, trečiadieniais šv. Teresės novenos pamaldose ir sekmadieniais šv. Mišiose.

Rūbų rinkliava
 J. E. Arkivyskupas Richard J. Cushing, D. D. paskelbė savo arkivyskupijoje rūbų, antklodžių ir batų rinkliavą Korėjos karo nuvargintiems žmonėms ir milijonams tremtinių Vokietijoje, Austrijoje, Italijoje ir kituose kraštuose.
 Rūbų rinkimo vaju prasidės Padėkos savaitėje, lapkričio 19-26 dd. Šv. Petro lietuvių parapijos klebonas So. Bostone ragina visus aukoti ir sunėsti rūbus, batų ir kitokių daiktus į bažnytinę salę W. Fifth St. ir 492 East 7th St. salėn.

Bostono miestas pakvietė mūsų chorą
 su kalėdine programa. Choras miestui giedos kelius kartus. Vieną kartą prie laiptų valstybės namų—State House. Ši programa bus transliuojama oro bangomis.
 Be to, choras ruošia kalėdinę programą mūsų bažnyčioje. Linkime, kad šie darbai mūsų chorui gerai pasisektų. Darbar kaip tik proga naujiesiems nariams įstoti į chorą. Patariame visiems, kas tik gali mokytis giedoti ir tuojau prisirašyti prie choro. Pratybos choro vyksta trečiadieniais 8 v. v., po bažnyčia.

Lapkričio mėn. 26 dieną 2:30 val. po pietų katedroje arkivyskupas suteiks Sutvirtinimo Sakramentą suaugusiems. Šiuo reikalu kreipkitės į parapijos kleboną.

Lapkričio mėn. 19 dieną 3 v. po pietų bažnytinėje salėje yra ruošiamas pobūvis—pupų balius su gausiomis dovanomis. Pelnas skiriamas Thompsono seselių naudai.
 Sekmadienį, bažnyčioje buvo primenama, kad rūbų rinkliava dar nepasibaigė, nes dar daug tautiečių yra pasilikę Vokietijoje ir yra reikalingi mūsų pagalbos. Kas turėtų atlikti rūbų, kurie dar tiktytų naudoti, prašome juos paaukoti jų stokojančioms. Visus aukojamus rūbus prašoma sunėsti į salę po bažnyčia.

Paliaubų diena

Šiomet lapkričio mėn. 11 — Paliaubų diena, palikusi dar iš pirmojo pasaulinio karo, praėjo žymiai pakilesnėje nuotaikoje. Minios žmonių dalyvavo pamaldose, ceremonijose prie paminklų ir kapinėse. Tai Korėjos karo įtaka. Naujos gyvybės, sudėtos ant žmonijos laisvės auro, labiau jaudino kaip kitais metais. Prisiminta, kad du karai nedavė žmonijai taikos, ir štai jau užsikuria trečias. Jis jau pareikalav aukų, ir čia pat iš Bostono bei Naujosios Anglijos. Dar visai gyvas atminimas tų, kurie tik neseniai mirė. Jis pažadino ir prisiminimą žuvusiųjų pirmajame bei antrajame kare. Dėl to ir Paliaubų diena buvo labiau jaudinanti.
 Vienoje katalikų bažnyčioje buvo teisingai pastebėta: mes vis gyvename tik paliaubų dienas, o taikos nėra; jos nėra dėl to, kad žmogaus širdis neatlaikė, nes ji pamiršo ieškoti dieviškos taikos ir mano išsiversti tiktaiki ginklu kovodama.

Mirė jauni žmonės

Lapkr. 9 d., 6 v. r., Juozas Matonis nuyko iš savo namų 65 Marine Rd. pasisvečiuoti pas savo draugą William Blake, Royce Rd., Allston. Jo beieškodamas užlipo ant stogo, nupuolė ir mirtinai susižeidė. Mirė vežant į ligoninę. Jis mažai teprimit. Be akininių dar mažiau tegalėjo matyti. Jo akinius policija rado jo kišenių. Gimęs prieš 37 metus So. Bostone, kur visą laiką ir gyveno. Mažas būdamas buvo susižeidęs akis. Paliko motiną Katariną, seserį Katrę, brolių Joną ir brolių Antaną. Iškilmingai palaidotas iš šv. Petro parapijos bažnyčios, Sv. Benedikto kapinėse, 9 v. r.

Rapolas Zaleckas, 12 metų, gyv. 264 W. 3rd St. mirė lapkričio 12 d. miesto ligoninėje. Paliko motiną ir brolių Juozą. Pašarvotas pas laidotuvių direktorių Juozą Barasevičių. Laidojamas iš šv. Petro parapijos bažnyčios lapkr. 15 d. Sv. Benedikto kapuose. Melskimės už mirusius.

Cambridge

Lapkričio 10 ilgai sirgęs mirė Juozas Kaminskas, gyv. 22 Porthsmouth St. Palaidotas lapkričio 13, iš Nekalto Praside. bažnyčios, Sv. Mykolo kapuose, Forest Hills, Mass. Paliko žmoną ir suaugusius vaikus.

Buvo pakrikštyta

Lapkričio 10 d. Robertas William, sūnus James Savilono ir Antaninos - Pakalniškiūtės.
 Lapkr. 12 Carole Ann Marcin, duktė Alexandro ir Frances Winsky.
 Išpildė programėlę senelių prieglaudai remti Brocktone
 Lapkr. 12, katalikų klube įvyko graži pramogėlė su pralkabomis. Kalbėjo kun. P. Juras, Lawrence klebonas. Nurodė būtina reikalą kaip galima greičiau baigti moterims senelėms prieglaudos namą. Lawrence grupė išpildė gražią programėlę.
 Kun. J. Švagzdys bažnyčioje pasakė du gražius ir turinčius pamokslus apie artimo meilę bei šelpimo reikalą.

Lapkričio mėn. 11 — Paliaubų diena, palikusi dar iš pirmojo pasaulinio karo, praėjo žymiai pakilesnėje nuotaikoje. Minios žmonių dalyvavo pamaldose, ceremonijose prie paminklų ir kapinėse. Tai Korėjos karo įtaka. Naujos gyvybės, sudėtos ant žmonijos laisvės auro, labiau jaudino kaip kitais metais. Prisiminta, kad du karai nedavė žmonijai taikos, ir štai jau užsikuria trečias. Jis jau pareikalav aukų, ir čia pat iš Bostono bei Naujosios Anglijos. Dar visai gyvas atminimas tų, kurie tik neseniai mirė. Jis pažadino ir prisiminimą žuvusiųjų pirmajame bei antrajame kare. Dėl to ir Paliaubų diena buvo labiau jaudinanti.
 Vienoje katalikų bažnyčioje buvo teisingai pastebėta: mes vis gyvename tik paliaubų dienas, o taikos nėra; jos nėra dėl to, kad žmogaus širdis neatlaikė, nes ji pamiršo ieškoti dieviškos taikos ir mano išsiversti tiktaiki ginklu kovodama.

BALFo metinis susirinkimas

Š. m. lapkričio (November) 17 dieną 7:30 val. vakare senoj Lietuvių Pileičių klubo salėje šaukiamas metinis BALFo narių susirinkimas.
 Visos lietuvių draugijos prašomos atsiti susirinkimam savo atstovus ir visi geros valios tautiečiai prašomi savo dalyvavimui BALFe paremti šią vienintelę visų lietuvių bendrą šalpos organizaciją.
 Darbotvarkėje bus valdybos veiklos apyskaita, naujos valdybos ir kitų organų rinkimai ir naujos veiklos planavimas.

Bostono BALFo valdyba.

Lenkų susirinkimas
 Sekmadienį, lapkričio 12 d. š. m. Faneuil salėje, Bostone, įvyko Lenkų Amerikiečių sąjungos, Massachusetts apskrities, susirinkimas. Kalbėjo T. Arciszewski, buvęs Lenkijos premieras. Jis pareiškė, kad "komunistai sustiprino sargybą visame krašte žinodami, kad Lenkijoje yra daug patriotiškai nusiteikusių, kurie tiki ir laisvę ir pasiryžę mirti už savo kraštą."
 "Žmonės", sakė jis, "nepatenkinti darbo būkle, diskriminacija, trūkumu maisto ir rūbų, ir žmonių nelygybe."
 "Tik komunistų vadams leidžiama važinėti po visą kraštą, ir tik jie turi automobilius. Valdžia yra nusavinusi visus privatus automobilius. Komunistai gauna automobilius iš valdžios, bet kaip tik kuris nusikalsta, tai iš jo valdžia atima ir automobilį".

Gub. Paul A. Dever išvyko pasilsėti

Gubern. Paul A. Dever su devyniais palydovais lapkričio mėn. 10 d. iš Logan International Airport, East Boston, išskrido dviems savaitėms atostogų į Miami, Florida.
 "Žmonės", sakė jis, "nepatenkinti darbo būkle, diskriminacija, trūkumu maisto ir rūbų, ir žmonių nelygybe."
 "Tik komunistų vadams leidžiama važinėti po visą kraštą, ir tik jie turi automobilius. Valdžia yra nusavinusi visus privatus automobilius. Komunistai gauna automobilius iš valdžios, bet kaip tik kuris nusikalsta, tai iš jo valdžia atima ir automobilį".

Baltiečių festivalis gražiai praėjo

Pirmasis baltiečių festivalis Bostone lapkričio mėn. 11 d. praėjo su nemažu pasisekimu. Publikos į John Hancock salę naujame dangoraizyje prisirinko arti 900. Girdėjęsi kalbant lietuviškai, latviškai, estiški ir angliškai. Daugiausia matėsi lietuvių, ir tai naujai atvykusių.
 Lietuviai pirmieji pradėjo ir programą. Svelniai ir nuotaijingai nuskambėjo Sv. Petro parapijos choro "Užmigo žemė", "Vai eičiau" ir kitos dainos. Dirigentas Jer. Kačinskas, atrodė, ne dirigavo, o tiesiai grojo kaip klavišiais — taip darnus yra aukšto lygio pasiekęs choras ir klusnus jo mostams ir jausmams. Klavišiški buvo abu Babuškinaitės ir Liepino šokių; o dinamiški O. Ivaškienės šokėjai. "Dainos" choro grupė, vadovaujama Am. Tataronytei, priminė senesnius išsiviu laikus.
 Latvių atstovavo vyrų oktetas "Tēviņa", vieną dainą išpildęs ir angliškai, ir tautinių šokių montažas. Nuo lietuviškųjų šokėjų jie skyrėsi savo lengvumu su įpinta vaidyba.
 Estai parodė porą instrumentalistų: vargonais grojo Leo Virkhaus ir smuiku Gypsy Airs. Solistė Rita Keskka padainavo arijas iš operos "Traviata" ir "Mme Butter-

ŽINOTE, NĖRA KO KLAUSYTI

Sykį sutikau Mrs. J., gimusią Vilniuje. Jos pavardė panaši į vieno žymaus lietuvių muziko. Klausiu, ar ji klausosi lietuviškos radijo programos?
 — Žinote, nėra ko klausyti. Neprilygsta lenkiškai. Sakysim kad ir tėvo Justin'o Pralkaboms.
 Aš nežinau tikrai, kiek yra Naujoje Anglijoje lietuviškų pusvalandžių, bet šeštadieniais pasiklausydavau 13:15 - 14:15, dabar nuo 11 iki 12 val. iš Salem, Mass., sekmadieniais tarp 9 val. ryto ir 12:30 val. po pietų "Gintaro", Minkaus, Lapėno ir iš Brocktono.
 Pradėsiu nuo "Gintaro" Nors vardas "gintaras" lietuviškas, nors lietuvių kalba šnekama, kartais visai neblogo, bet gaila, ne lietuviška ir ne lietuvių dvasioje. Manau neatsiras ne vieno nuoširdaus lietuvių kurs nesuprastų, kad jų programa yra maskvinė, raudonos spalvos; o lietuvių kalba tai tik vandeniu drumsinti, kad daugiau pagautų nekaltų lietuviškų žuvelių. Aš manau, kad Lietuva ir komunistams atleisti, jei lietuvių komunistai prisidėtų prie Lietuvos gelbėjimo.
 Blogai, kai rusai - komunistai siautėja Lietuvoje: masiškai žudo, kankina, griauja lietuvių kultūrą ir visa, kas lietuviška. Ten visur rusai valdininkai, rusų kalba, rusų laikraščiai, rusiška tvarka...
 Blogiau, kad tai daroma lietuvių komunistų rankomis: Paleckio, Gedvilos, Sniečkaus, Žiugždos, Knyvos ir kitų.
 Blogiausia, kad laisvame krašte per radiją varoma pikto propaganda, girianti tą niekšišką darbą.
 Kai caras Lietuvą spaudė, laikraščius ir mokyklas draudė, jūs, kurie dabar kalbate per tą radiją, kovojote ir 1905 revoliucijoje dalyvavote. Dabar, kai Stalinas tęsia Jono Žiauriojo, Petro D. ir Muravjovo - koriko darbą, tai jūs pritariate giriate, net šmeižiate tuos lietuvius, kurie patys

ant savo nugaros patyrė ar savo giminių tuos žiaurumus.
 Kiekvienam lietuviui, koks jis būtų, su "Gintaru" nepašaliu, kol "Gintaras" dirba Lietuvos pražūčiai.
 Ką apie kitas lietuviškas valandėles galėčiau pasakyti? Vienos, lyg tie pelenai, kurie per išsitašę metų eilę išlaikė lietuvišką žariją; kitos didesnė ar mažesnė liepsnelė įpūtė.
 P. Minkaus ir p. Kneizis jau daugiau kaip 16 metų dirba. Gerai klausoma ir p. Lapėno. Kuri iš jų geriau klausoma, sunku nusakyti? Lapėnas pakenčiamai linksmai nutėikia. Kartais lietuvių kalba kiek šlubuoja.
 Kai 1949 m. atvykau į Bostono uostą, atėjo pasveikinti p. Kneizys. Gražiai kalbėjo ir daugelio akyse suvilgo ašaros. Radijo pusvalandžiuose mažoka tos gražios iškalbos.
 Apie Brocktono radijo ne daug galiu pasakyti, bet teigiamai vertinu.
 Tat aš ir pasigendau 10 ar 15-kai minučių lietuviškos dvasios, anot B. Babrausko, kad ir politinių žinučių, bet iš lietuviško akiračio — iš Lietuvos praeities ar dabartinių jos vargų.
 Antra, aš pasigendau krikščioniškos pasaulėžiūros pasikaitų, kalbų pamokslų. Dėl įvairių priežasčių daug žmonių nenuveina į bažnyčią. Kad jie išgirstų nors namuose krikščioniškosios tiesos žodį, tikrai, manau, daugiau grįžtų prie Dievo negu žydų Budapešto mieste, kai kalbėdavo garsus prof. T. Toth'as.
 Kas tą galėtų organizuoti? Pirmiausia, tą galėtų organizuoti Kunigų Vienybė. Ji turi žmonių, turi ir iš ko. Būtų tik klausimas, ar steigti visai naują ar prisidėti prie minėtų 4, išsiderant 10-15 minučių, geriausiu laiku. Jei Kunigų Vienybė tas neišėtų, gal galėtų organizuoti vienas iš vienuolynų: jėzuitai, marjonai, dominikonai ar visi kartu. Dominikonai, kitaip dar vadinamas vienuoliai pamokslininkai čia galėtų gražiai apaštalausti.
 Viduramžy buvo net jėzuitų statybos stilius, kodėl 20 amžiuje negalėtų būti jų stiliaus radijo. Katalikai prie elektros — radijo išradimų labai daug prisidėjo. Tik prisiminkime Volta, Amper, Markoni ir k. Tas radijo galėtų būti pavadinamas "Bružiko" vardu. Tai būtų atminimas to didžiojo misijonieriaus, kurs komunistų kalėjime sėdėjo, kurs Lietuvoje misijas vedė, mus guodė tremtyje, o dabar vėl gaivina Dėdės Samo žemėje. Kam jį siųsti į Pietus, kad jis čia turėtų darbo.
 Galėtų būti sutverta ir Liet. Kat. Radijo Draugija iš pasauliečių. Tiek daug atvyko mokytų žmonių, tai savo žinias sujungę su vietinių kapitalu, galėtų vesti gerą radijo valandėlę. Jei dar būtų pakviesti ir mūsų dainininkai, muzikai ir pasakoriai (čia turi galvoje p. H. Kačinską ir kitus!), tai tikrai gautume tai, ko pasiilgsta laisvo lietuvių siela!

Mik.

Lietuvių parodėlė visą laiką buvo žmonių apgulta. Visi stebėjosi su didele kantrybe dirbtais daiktais. Drožiniai ypatingai domėjosi viena viešnia iš Indijos. Ji visiems pareiškė, jog lietuvių ir indų dvasinė kultūra esanti daug kuo viena. Tai rodanti gimininga liudies meno simbolika.

Dabarties Pastabos

- Korespondentai prašomi neišsigąsti
- Liet. Bendruomenės N. Anglijoj
- Literatūros premijos

• Neseniai "Draugo" skiltyse buvo aštroka polemika dėl Čiurlionio ansamblio koncerto New York mieste. Ta proga buvo keliama gana aštria forma mintis, kad ne muzikai nesimtu rašyti apie koncertus. Baugu, kad taip pikta reiškiama minėtu neišsigąstų mūsų laikraščio korespondentai. Įvairių koncertų mes turime daugely vietų. Visuomenei tokie kultūriniai įvykiai turi būti žinomi. Retai kurioje vietoje rasime muziką, kuris galėtų parašyti apie įvykusį koncertą. Tai paprastai atlieka spaudos darbu pasiaukoję laikraščių korespondentai. Tie korespondentai yra kviečiami ir toliau uoliai įvykdyti savo darbą. Skirkime informaciją nuo specialisto kritikos. Informacinio pobūdžio recenzijų apie koncertą ar kitą kokį kultūrinį įvykį ne būtina turėti rašyti tos srities specialistai. Mūsų sąlygose tai būtų visai neįmanoma ir dėl to nukentėtų bendras reikalas, nes liktų viešai neatžymėti svarbūs kultūriniai įvykiai.
 Muzikinės srities laikraštinių nedaug turėjome ir Nepr. Lietuvoje. Komp. prof. Vl. Jakubonas daugiausia yra šioj srity ir tėvynėje, ir tremtyje nuveikęs. Jo rašiniai ir dabar šiame krašte labai laukiami. Imantis rašyti spaudoje, neužtenka valdyti plunksną, bet reikia mokėti valdyti ir patį save, turėti vaško. Į tai norime atkreipti dėmesį buvusios polemikos proga.

• Connecticut valstybėje padaryta konkrečių žygių Liet. Bendruomenės organizavimo reikalu. Norisi čia kelti mintis, ar nereikėtų šią iniciatyvą išplėsti visai N. Anglijai. Daugiausia lietuvių yra Connecticut ir Massachusetts valstybėse. Tų dviejų valstybių organizatoriams susitarus, nesunku būtų išplėsti veiklą visoms šešioms N. Anglijos valstybėms. Kviečiame apie tai konkrečiai pagalvoti šiandieninius to darbo vykdytojus. Panašią iniciatyvą reikiama išplėsti Illinois valstybėje. Kai atskirais regionais susikurs reikalingi vienetai, gal greičiau pribręš reikalas bei galimybė sukurti atitinkamą centrą.

• Naujojoje Anglijoj gyvena nemažai lietuvių rašytojų. Čia veikia ir Rašytojų Draugijos valdyba. Daugumas rašytojų atvykę iš tremties dar neturi minimaliai prideramų sąlygų savo kūrybai. Mūsų visuomenės pareiga yra ieškoti būdų rašytojams padėti. Vienas konkrečiausių kelių tam uždaviniui yra literatūros premijos. Kol kas tuo reikalu konkrečios iniciatyvos yra parodęs "Draugas". Tačiau turint galvoj mūsų laikraščio materialinį pajėgumą, negalima per daug iš jų norėti. Ir "Draugo" premijų sumos buvo palyginant kuklios. Pati Rašytojų Dr-ja taip pat imasi iniciatyvos suorganizuoti ateinantiems metams literatūros premijas. Bet viso to dar labai mažai. Amerikos lietuviai yra materialškai gana stiprūs ir tokių literatūros premijų galima būti daug paskirti. Atskiri labiau pasiturį asmenys galėtų skirti savo asmenines premijas. Tokias premijas galėtų skirti stambesnės organizacijos. N. Anglijos lietuviai, priglaudę savo tarpe nemažą žinomų rašytojų, gal parodytų iniciatyvos ir suorganizuotų vieną kitą stambesnio masto literatūros premiją. Panašių dalykų lauktime iš dvių didesnių kolonijų. Tai būtų pirmas žingsnis konkrečiai padėti mūsų literatūros kūrėjams.

K. Mockus.

"AIDŲ" 9 Nr. (lapkričio mėn.)

jau išėjo iš spaudos. Rašo Vac. Čižiūnas, H.Nagys, Pulgis Andriusis, Kl. Zalalis, O.F.M., Ern. Fraenkelis, V. Kazokas, J. Grinius ir k. Plati kūrybinio pasaulio apžvalga. Viršelyje Ad. Valeškos kompozicija.

Pasaulio Lietuvių Kultūros žurnalo

AIDŲ

PLATINIMO VAJUS

lapkričio, gruodžio, sausio ir vasario mėnesiais

AIDAI yra mokslo, literatūros bei meno ir visuomeninio gyvenimo mėnesinis žurnalas.

AIDAI puoselėja tautinę kultūrą ir savo puslapiuose talpina lietuvių mokslininkų, rašytojų ir menininkų naujausius kūrybos darbus.

AIDAI apjungia visus pasaulio lietuvius, kuriems rūpi lietuviškoji kultūrinė kūryba, tautinės gyvybės išlaikymas ir Lietuvos nepriklausomybės atgavimas.

AIDUS redaguoja redakcinis kolektyvas sudarytas iš žymių lietuvių kultūrininkų su rašytoju Ant. Vaičiūlaičiu priešakyje.

AIDŲ prenumerata metams: JAV ir Pietų Amerikoje — \$5.00; Kanadoje — \$5.50 (kanadiški — \$6.00); kituose kraštuose — \$6.00. Atskiras numeris JAV — 50 c.; kitur — 55 c.

AIDŲ administracijos adresas: — AIDAI, Kennebunk Port, Maine

VISI KVIEČIAMI Į KULTŪROS ŽURNALO

AIDŲ Platinimo Talką

Tenelieka nė vieno lietuvių, kuris neskaitytų

AIDŲ